

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

1

ZÁRÓTANULMÁNY

A MUNKAVÁLLALÓI ISMERETEK TANANYAGKIDOLGOZÁSA ÉS OKTATÁSA A MUNKAERŐPIACRA BELÉPŐ FIATALOK RÉSZÉRE AZ AGRÁRSZAKOKTATÁSBAN

PROJEKT KERETÉBEN

2022.február 14.

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

Tartalomjegyzék

2

Vezetői Összefoglaló	3. oldal
A kutatás második hullámának bemutatása	5. oldal
Online kérdőívek válaszai –Az agrárszakoktatásban tanulók véleménye	9. oldal
Fókuszcsoportos beszélgetések – Pilot oktatásban résztvevő diákokkal	25. oldal
Félig Strukturált interjúk - Szaktanárok véleménye	74. oldal
Mellékletek	61. oldal

Vezetői Összefoglaló

Az első és második hullám során adott válaszok összessége alapján megállapítható, hogy a fiatalokat egyértelműen foglalkoztatja a munkavállalással kapcsolatos kérdések köre és szívesen beszélgetnek a témáról. A diákok egyharmada úgy érzi, hasznos lesz számára az, hogy részt vett a pilot oktatáson és részletesebben ismerkedhetett a jogi ismeretekkel. Azonban azt is fontos leszögezni, - hiszen a többféle kutatási módszer ötvözése széles spektrumban világított rá arra a tényre - hogy a tananyag több olyan fejezetet is tartalmaz, mely a diákok életkorából adódóan nem releváns. Ilyen például a munkaügyi viták fejezetrész, vagy pedig a középiskola jellegéből adódóan a jogforrási hierarchia fejezet. A diákok egyértelműen kifejezésre juttatták azt, hogy fontos a pályakezdők számára, hogy rendelkezzenek munkaerőpiaci és munkajogi ismeretekkel az Állapotfelmérés adataihoz képest ez a hatás egyértelműen erősödött.

A fókuszcsoporthoz tartozó beszélgetések mindegyikén erőteljesen megfogalmazásra került az órák interaktívabbá, izgalmasabbá tételének igénye, a gyakorlatból merített tapasztalatok közös feldolgozásának hiánya, mely a tanulók véleménye szerint sokkal érthetőbbé, befogadhatóbbá tenné a tananyagot.

Amire az átdolgozás során javaslat fogalmazódott meg, mind a pedagógusok részéről, mind a diákok részéről az az, hogy sokkal részletesebben szeretnék a tanulók, -mint a jövő munkavállalói- megismerni a vállalkozás indításához és működtetéséhez szükséges ismereteket. Ebben a témakörben a leggyakoribb említés a vállalkozás indításával kapcsolatos ismeret hiánya volt. A pályaválasztási tanácsadást és karriertanácsadást is fontosnak tartották volna.

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

További fontos megállapítás az, hogy több diáknak nehézségét okozott a túlságosan jogi szaknyelvhasználat. Javaslat, hogy amennyiben ez így marad szükséges készíteni a tankönyv mellé egy Fogalomtárat, mely magyarázatot ad a szakkifejezésekhez.

4

A tanárokkal készített interjú során több említés is volt a munkajogi jogesetek résszel kapcsolatban, melyhez megoldáskulcsot hiányoltak. Javaslatként fogalmazódott meg, hogy ez készüljön el, az oktatást végző pedagógusok számára a pontos tananyagfeldolgozás érdekében.

A tanárok kivétel nélkül ajánlják a tananyag bevezetését más oktatási intézményekben. Ebben nem volt eltérés a vélemények között.

Összességében megállapítható, hogy a diákok nagy többsége és a megkérdezett pedagógusok is úgy érzik, hasznos lesz a tanulók számára a jövőben az, hogy részt vettek a pilot oktatáson és részletesebben ismerkedhetett meg a jogi ismeretekkel.

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

A kutatás második hullámának bemutatása

5

Jelen zárótanulmány a GINOP-5.3.5-18-2018-00063 azonosítószámú a „*Munkavállalói ismeretek tananyag kidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban*” megnevezésű projekt keretében megvalósuló kutatás második pillérének keretében készült. A MÉDOSZ érdekvédelmi szervezet a fentnevezett projekt keretében kidolgozta a „*Munkavállalói ismeretek az agrároktatás részére*” tárgyú tananyagot. A tantárgy széleskörű bevezetését megelőzően két oktatási intézményben került sor pilot oktatásra tizenöt óras időkeretben. Jelen második kutatási hullám keretében a pilotoktatást követően egy Elégedettségmérést végeztünk a diákok körében online kérdőív segítségével, illetve félig-strukturált interjút készítettük az oktatást végző pedagógusokkal továbbá a diákok egy részével fókuszcsoportos beszélgetésre is sor került. Az eredmények megbízhatósága érdekében a kvalitatív és kvantitatív módszerek ötvözésével végeztük el az adatgyűjtést. Összességében megállapítható, hogy az iskolák nem csak a felkérésre reagáltak pozitívan, hanem a pilot oktatást követően is elégedettségükről számoltak be. Az elégedettség egyik fokmérője, hogy a pilot oktatásban résztvevő diákok 100%-a kitöltötte az online kérdőívet annak ellenére, hogy az névnélküli volt és nem kötelező jelleggel került kiküldésre. Az adatfelvétel második hullámában a diákokon kívül a szaktanárok, igazgatók is aktívan részt vettek.

Ez a Zárótanulmány az intézményvezetők, a szaktanárok, illetve a diákok tapasztalatainak felmérését, bemutatását tűzte ki célul. Két oktatási intézményben (1. számú táblázat) zajlott a pilot oktatás, ezen intézmények 11. és 12. évfolyamos hallgatói és tanárai véleményét tartalmazza jelen tanulmány. Az intézmények vezetői és pedagógusai részéről nagyfokú együttműködési hajlandóságot tapasztaltunk, szívesen osztották meg a véleményüket és tapasztalataikat velünk, melyekben egyaránt voltak dicsérő és egyben módosító javaslatok is.

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

1. számú táblázat

Oktatási Intézmény Neve	Oktatási Intézmény Címe
Roth Gyula Erdészeti, Faipari, Kertészeti, Környezetvédelmi Szakgimnázium, Szakközépiskola és Kollégium	9400 Sopron; Szent György u.9.
Kisalföldi ASzC Herman Ottó Környezetvédelmi és Mezőgazdasági Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium	9700 Szombathely; Ernuszt Kelemen utca 1.

Az adatfelvételre 2022. január 18-tól február 3-ig tartó időszakban került sor. A kutatás második hullámának részleteiről levélben értesítettük az intézményvezetőket és lehetőséget biztosítottunk részükre előzetesen, a felmerülő kérdések feltételére (*1. számú melléklet: Intézményeknek írt levél*). Összesen négy interjút készítettünk el, a két oktatási intézmény két-két fő pedagógusával előzetes időpont egyeztetést követően. A diákok véleményét elégedettségét online kérdőív segítségével mértük, az őszinte véleménynyilvánítás érdekében név nélkül töltötték ki a kérdőíveket. Ennek segítségével ismerhetjük meg véleményüket a kidolgozott tananyaggal és annak oktatási módszerével kapcsolatban. Az online kérdőívet száz fő töltötte ki. Fontos megjegyeznünk, hogy a kitöltés önkéntes alapon történt, az intézmények annak kitöltését nem tették kötelezővé a diákoknak. A megbízható mérési eredmény érdekében fókuszcsoportos vizsgálatot is végeztünk. Január 27-én Sopronban, február 3-án Szombathelyen került sor a beszélgetésekre, melynek eredményeképpen az online kérdés során kapott számszerűsíthető adatok mögöttes mélyebb értelmezési keretére is lehetőségünk nyílt. A fókuszcsoportos beszélgetés során a diákok aktívak voltak, szívesen mondták el a véleményüket az órákról és a tananyagról is.

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

Az első és második hullám során adott válaszok összessége alapján megállapítható, hogy a fiatalokat foglalkoztatja a munkavállalással kapcsolatos kérdések köre és szívesen beszélgetnek a témáról. A diákok körében végzett kvalitatív mérés az úgynevezett fókuszcsoporthoz beszélgetés a mögöttes tartalmak, vélemények megismerésére adott lehetőséget. A beszélgetés vezérfonalát a 2. számú melléklet tartalmazza. A diákok részére online kérdőívet (3. számú melléklet) juttatunk el az intézmények közreműködésével, mely anonim módon tette lehetővé a diákok véleményének és elvárásainak a megismerését. A tanulói kérdőív tizennyolc kérdésből állt. Az adatok kezelését az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011.évi CXIII törvény által előírt kötelezettségek betartásával, anonim módon végeztük. Arról kérdeztük a diákokat, hogy mennyire találták hasznosnak a tananyagot, kaptak-e választ a munkavállalással kapcsolatban felmerült kérdéseikre. Mennyire tartották hatékonyak a pilot oktatás során alkalmazott módszereket. Változott-e az elképzelésük elhelyezkedési esélyeikkel kapcsolatban. Konkrétan rákérdeztünk arra is, hogy mi volt számukra új ismeret a tananyagban, továbbá kíváncsiak voltunk arra, hogy mit éreztek „feleslegesnek” melyik témáról gondolják azt, hogy egyáltalán nem lesz szükségük rá,

A félig strukturált interjúk, egy a Megbízó által jóváhagyott interjúfonal segítségével készültek (4. számú melléklet). E kvalitatív kutatási módszer lehetőséget teremtett a vélemények, összegyűjtésére a téma részletes, kimerítő feltárását segítették elő. A kérdések az interjúalany véleményét mérték fel a tananyag struktúrájával, szakmai tartalmával, annak „oktathatóságával” kapcsolatban. Kíváncsiak voltunk arra, hogy milyen volt a fogadtatása a diákok körében a tanár szemüvegén keresztül vizsgálva e kérdéskört. Például, mennyire sikerült motiválni a hallgatókat az órán, felkelteni az érdeklődésüket a téma iránt.

A kérdőívet 76% fiú hallgató és 24% lány hallgató töltötte ki.

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

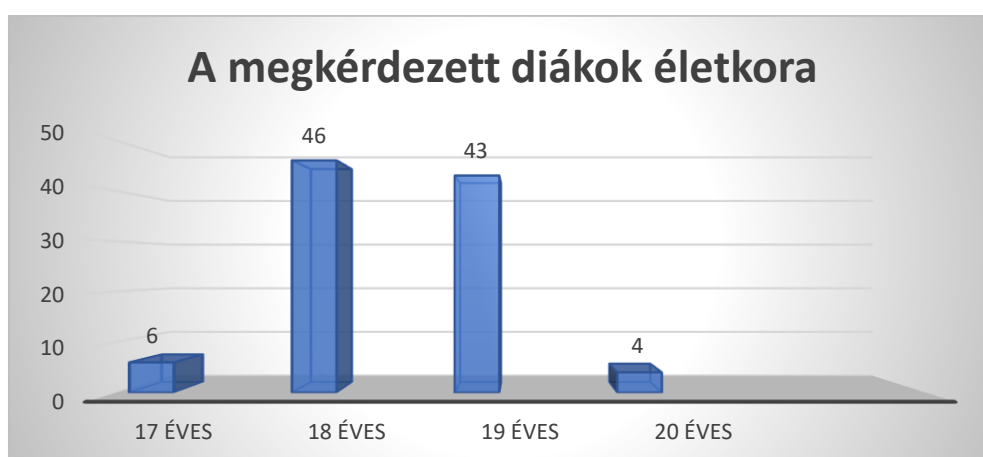
1. számú ábra

8

A többféle kutatási módszer ötvözése széles spektrumban világított rá arra, hogy a tananyag több olyan fejezetet is tartalmaz, mely a diákok életkorából adódóan nem relevánsak ilyen például a munkaügyi viták fejezetrész, vagy pedig a középiskola jellegéből adódóan a jogforrási hierarchia fejezet.

2. számú ábra

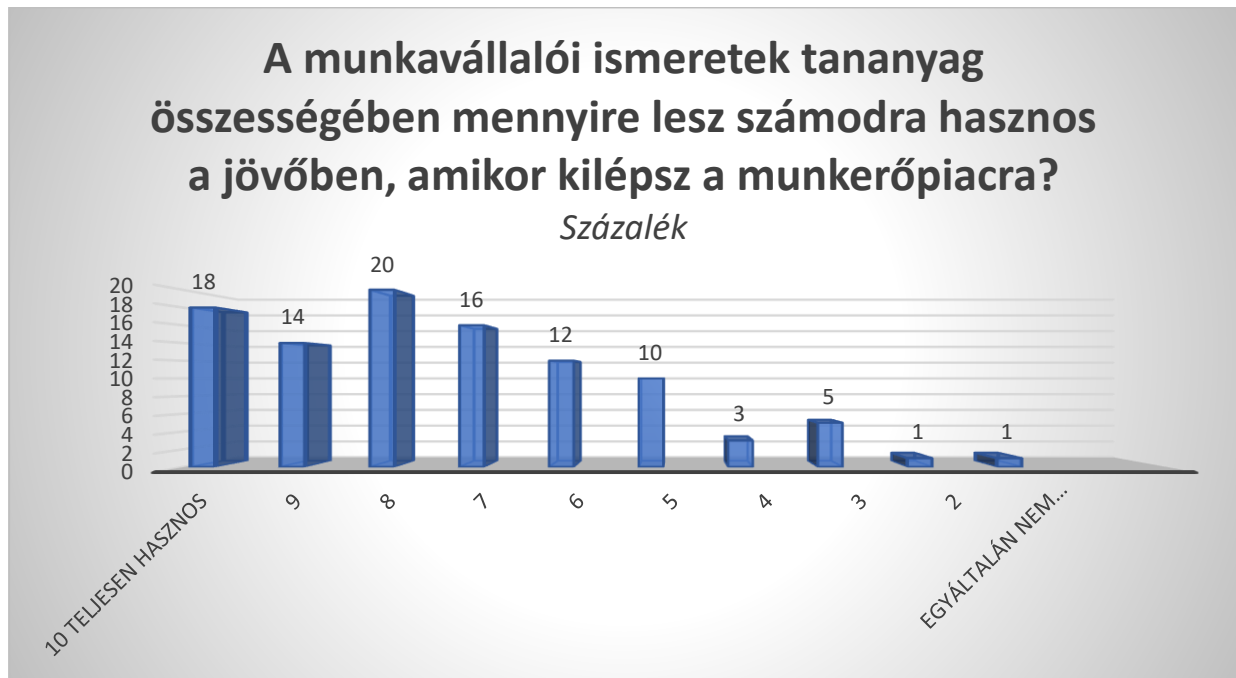
Online kérdőívek válaszai – Az agrárszakoktatásban tanulók véleménye

A tananyag hasznossága a diákok szemüvegén keresztül

A kérdőív első részében annak próbáltunk utána járni, hogy összességében mennyire elégedettek a diákok a pilot oktatás során hallottakkal. Mennyire tartják hasznosnak az ott elhangzott ismereteket, előny lesz-e számukra, hogy részletesebben foglalkoztak a témakörrel az oktatásnak köszönhetően. Több ismerettel rendelkeznek-e majd a kortársaiknál a munkaerőpiacon a munkavállalói ismeretek tekintetében. A kérdőívre válaszoló diákok átlagosan 5,77-re értékelték a tízpontos skálán a tananyag és az oktatás hasznosságát. A medián 7-es, a módusz 8-as értéket mutat a válaszok elemzése során. A tanulók közel egyötöde (18%) teljes mértékben hasznosnak tartja, hasznosnak pedig 14%. Ha ezen két kategóriát összeszámítjuk, megállapíthatjuk, hogy a diákok egyharmada úgy érzi, hasznos lesz számára az, hogy részt vett a pilot oktatáson és részletesebben ismerkedhetett a munkajogi ismeretekkel. Elenyésző azok aránya, akik egy tízfokú skálán öt alatti értéket jelöltek meg (10%). Ez az adat alátámasztja, és egyben megerősíti a MÉDOSZ által tervezett tananyagfejlesztés és oktatás létjogosultságát. Jelen kérdésre adott válaszok során, de a kutatás teljes egészében a célcsoport, maguk a diákok egyértelműen kifejezésre juttatták azt, hogy fontos a pályakezdők számára, hogy rendelkezzenek munkaerőpiaci és munkajogi ismeretekkel. Ez egyébként összhangban van az oktatást végző tanárok véleményével is. Akik a diákok aktív érdeklődéséről számoltak be, természetesen jelenleg is megtalálhatóak már bizonyos elemei a tanrendben a tizenötórás időtartamban elhangzott ismereteknek, azonban itt mélyebben és részletesebben volt lehetőség a témaköröket kifejteni.

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

3. számú ábra

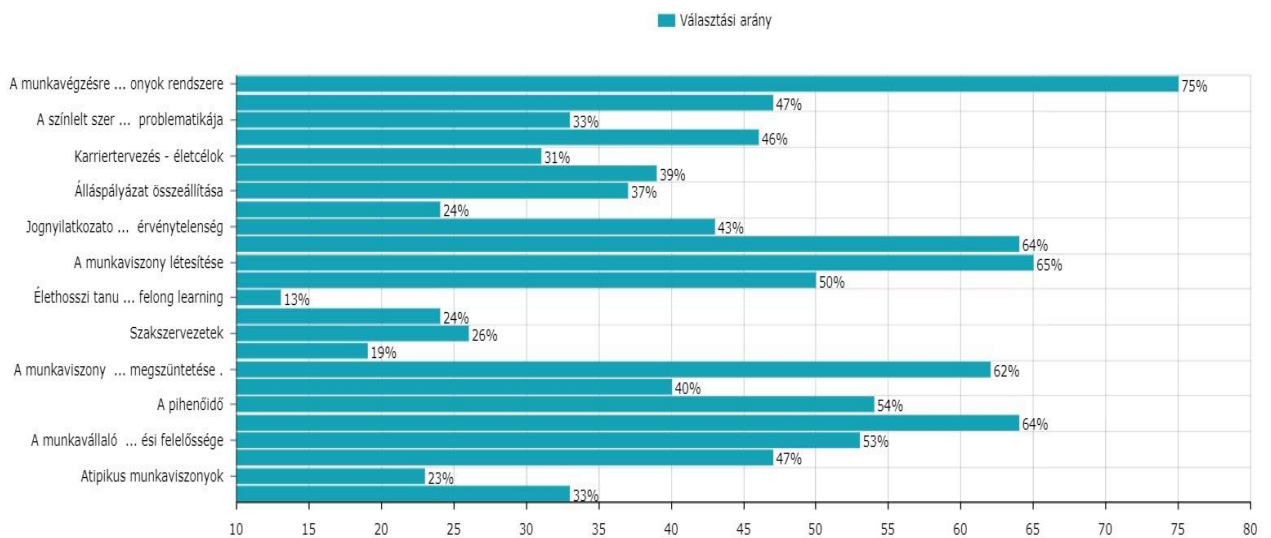

Arra is kíváncsiak voltunk, hogy mennyire emlékeznek a témakörökre, milyen módon tudják visszaidézni az elhangzott ismereteket, témákat. A válaszoló tanulók a munkavégzésre vonatkozó jogrendszereket említették a legnagyobb arányban (75%), mint olyan témakört, amiről biztos, hogy hallottak a pilot oktatás során. Ezt követi a munkaviszony létesítése (65%), majd a munka díjazása (64%) téma. Hasonlóan magas arányban került kiválasztásra a munkaviszony megszűnése, megszüntetése, illetve a pihenőidő témaköre. A legalacsony arányban említették az élethosszig tartó-tanulás (13%) és a kamarák (19%) témakörét, bár az utóbbit megemlítette a válaszolók közel egyötöde. A szakszervezetekről 26% nyilatkozott úgy, hogy szóba került az órán. A következő ábra és táblázat szemlélteti a pontos százalékos arányokat témakörönként.

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

4. számú ábra

Az alábbi ismeretek közül melyekről hallottál a munkavállalói ismeretek órán?

2. számú táblázat

Témakör	Százalék
A munkavégzésre irányuló jogviszonyok rendszere	75.00
A munkaviszony létesítése	65.00
A munka díjazása	64.00
A munkaviszony megszűnése és megszüntetése	62.00
A pihenőidő	54.00
A munkavállaló kártérítési felelőssége	53.00
A munkaviszony szerződés módosítása	50.00
A munkajog jogforrási hierarchiája	47.00
A munkáltató kártérítési felelőssége	47.00
Egyenlő bánásmód	46.00
Jognyilatkozatok a munkajogban és az érvénytelenség	43.00
A munkaidő szabályai különösen az agrárium	40.00

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

Álláskeresési technikák	39.00
Álláspályázat összeállítása	37.00
A színlelt szerződések problematikája	33.00
Munkaügyi jogviták és érdekviták	33.00
Karriertervezés - életcélok	31.00
Szakszervezetek	26.00
Konfliktuskezelési technikák	24.00
Pályázati alapismeretek	24.00
Atipikus munkaviszonyok	23.00
Kamarák	19.00
Élethosszi tanulás life long learning	13.00

A korábban ismertetett adatokon túl az is érdekes információval szolgálhat a tananyagfejlesztők számára, hogy mi az a témakör, amiről egyáltalán nem hallottak a tanulók, de fontosnak tartották volna azt. Ez azért is fontos, mert ezen információk alapján javasolt kiegészíteni a tankönyvet azon fejezetek lerövidítése mellett, amelyek kevésbé bizonyultak relevánsak. A legtöbben a vállalkozási ismereteket hiányolták. Ezzel kapcsolatban számtalan említés volt, a leggyakoribb a vállalkozás indításával kapcsolatos ismeretek. A pályaválasztási tanácsadást és karriertanácsadást is fontosnak tartották volna. E mellett a szabadság és érdekes módon a nyugdíj kérdésköre is felmerült a válaszoló diákok körében. Többen hiányolták az adózási ismereteket is.

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

5. számú ábra

Mely ismeretek azok, melyekről nem hallottál a munkavállalói ismeretek órán és fontosnak tartottad volna, hogy szó legyen róla?

13

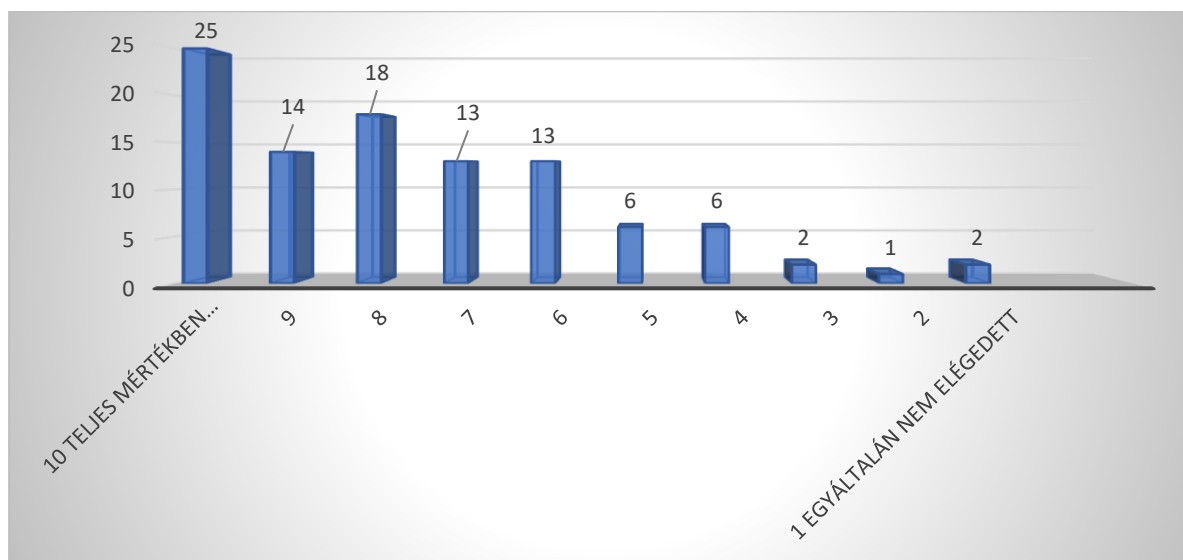
Kértük a diákokat, hogy a hallott ismeretekről nyilatkozzanak egy tízfokú skála segítségével, mennyire voltak vele elégedettek az elhangzott információkkal. Átlagosan 5,46-ra értékelték az elhangzott ismereteket. A megkérdezettek egynegyede maximális elégedettségről nyilatkozott, ami nagyon jó eredménynek mondható. A diákok csupán kishányada adott 5-ös alatti értéket. A következő ábrán látható a részletes eloszlás.

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

6. számú ábra

Össességében mennyire voltál elégedett a hallott ismeretekkel?

Százalék

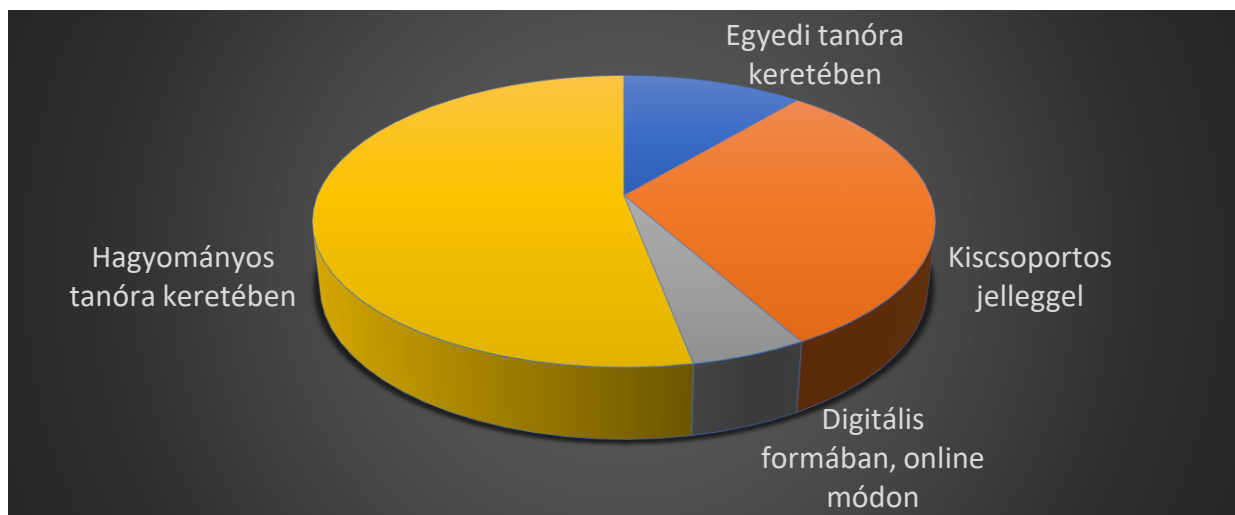
A képzés formája erősen befolyásolja a tudásátadás hatékonyságát. A diákok beszámolója alapján jelen tananyag oktatása hagyományos tanóra keretében történt. A válaszolók 64,58%-a úgy nyilatkozott, hogy face to face módszert alkalmaztak a tanórán. Ez egybecseng a tanárok interjúja során elhangzott információkkal. A tanárok ezt a rendelkezésre álló idő rövidségével magyarázták. Kivétel nélkül jelezték, hogy amennyiben hosszabb idő állna rendelkezésre a tananyag feldolgozására akkor sokkal nagyobb arányban alkalmaznának több tréning módszert és alternatív oktatási módszert is. Kics csoportban, szakkör jelleggel 37,5% tanult. A válaszoló diákok 13,54 %-a arról számolt be, hogy egyedi, személyre szabott interaktív módot, tréning módszert is alkalmaztak a tanárok a pilot oktatás során. Ennél a kérdésnél a válaszolók több módszert is megjelölhettek, hiszen elképzelhető, hogy a témától függően változott a tanítási

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

módszer jellege. Elenyésző volt az online oktatási módszer a pilot oktatás során, csupán a válaszolók 6,5 %-a adta ezt a választ. A következő ábra jól szemlélteti a tendenciát.

7. számú ábra

Az oktatási formák közül milyen formákban került sor a munkavállalói ismeretek oktatására? Kérjük, válassz a következők közül.

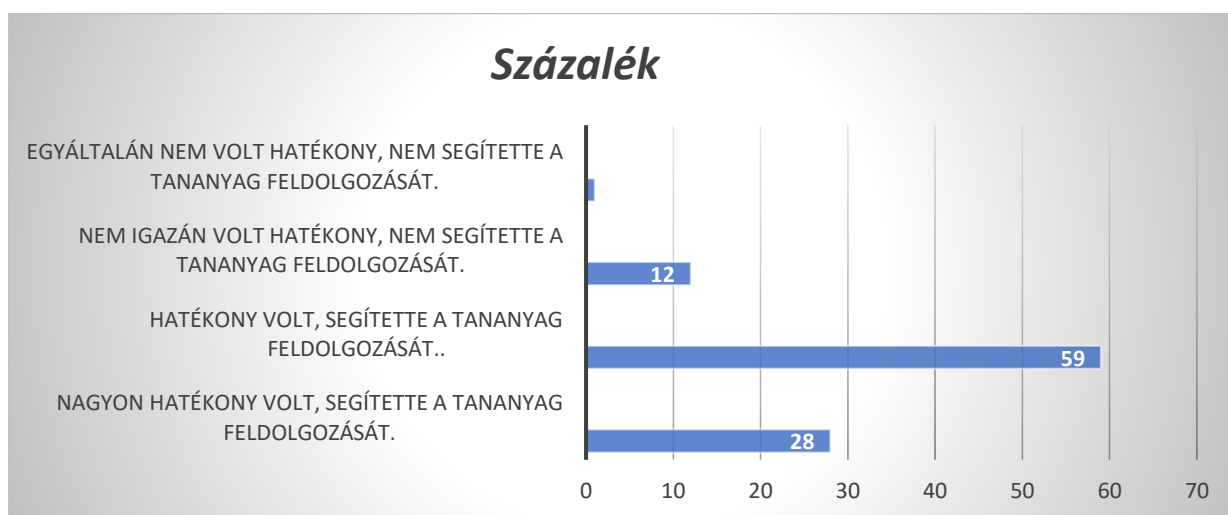
Elsőprő többséggel azon a véleményen vannak a kérdőívet kitöltő diákok, hogy a pilot oktatást tartó pedagógusok egyértelműen eltalálták a megfelelő módszert a tananyag átadására. A válaszok 59%-a a „hatékony volt segítette a tananyagfeldolgozást kategóriába tartozik”. Az ennél is elégedettebbek csoportja a módszert illetően a válaszolók 28%-t teszi ki ahogy ezt a következő ábra is mutatja. Csupán 13% érzi azt, hogy nem volt megfelelő a módszer a tudásátadásra. Ez annak is köszönhető, hogy tanévközben került a tantárgy bevezetésre 7. vagy 8. órában és ezért nem biztos, hogy ez a kritika kizárólag a módszerről szól.

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

8. számú ábra

A munkavállalói ismeretek tananyag oktatási módszerét mennyire tartottad hatékonynak?

16

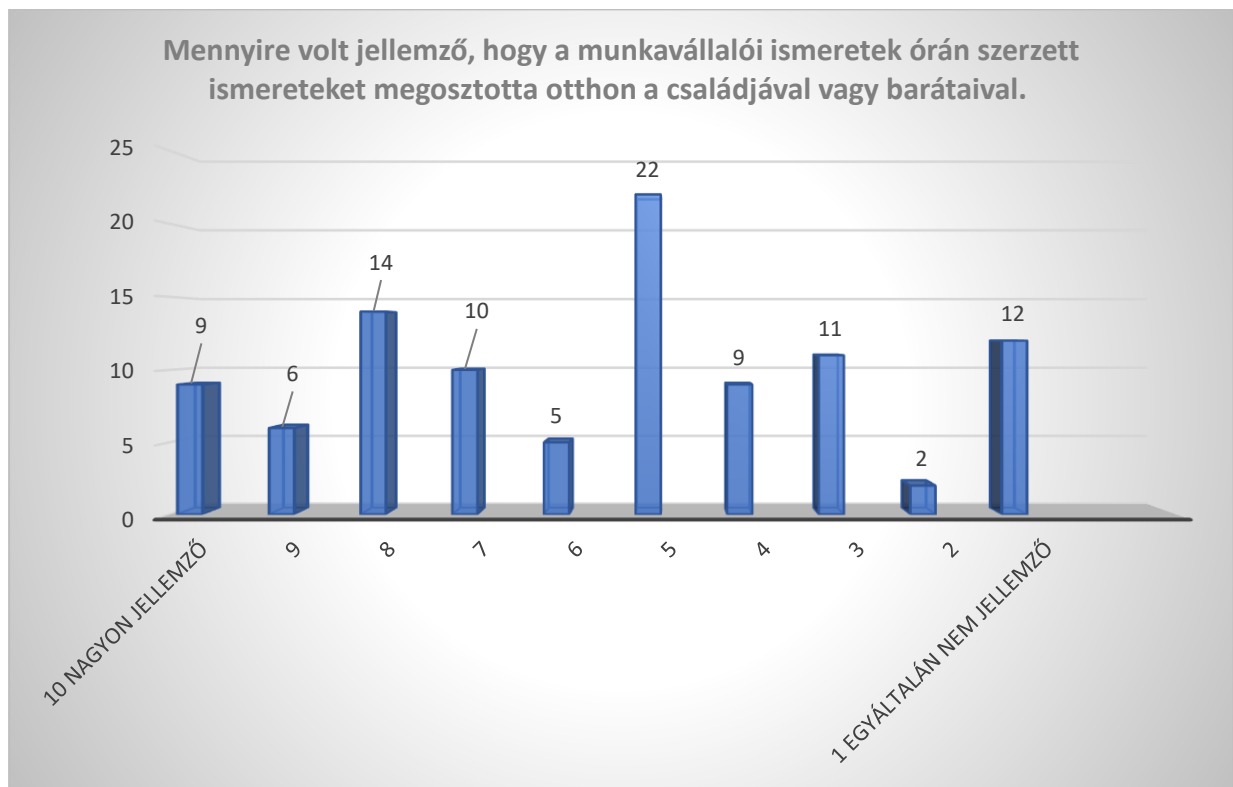
A tananyag összeállításánál a tartalomfejlesztők szem előtt tartották az Állapotfelmérés megállapításait. Azt, hogy olyan témák kerültek a pilot oktatás óráiba melyek érdeklik a diákokat, nem is mutatja jobban más, mint az, hogy a diákok a témákról otthon és a barátaikkal is beszélgettek. Gondolatébresztő volt számukra az óra, mely egyúttal kiváló tudásátadásnak is bizonyult azzal, hogy otthona a szüleiknek és testvéreiknek átadták a korszerű munkavállalói ismereteket. Átlag érték: 5,78.

Arra is rákérdeztünk, hogy mely témákat érezték túlságosan részletesnek vagy feleslegesnek a hallgatók. Az alábbi témákat jelölték meg: „A munkajog szabályozási rendszere és hierarchiája”; „A jogforrások hierarchiája”; „A munkavállaló kártérítése”; „Kamarák bemutatása”. Többen jelezték, hogy a szerződések rész indokolatlanul terjedelmes volt. Több

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

diáknak nehézségét okozott a túlságosan jogi szaknyelvhasználat. Javaslat, hogy amennyiben ez így marad szükséges készíteni hozzá egy fogalom-tárat, mely magyarázatot ad a szakkifejezésekhez.

9. számú ábra

A válaszolók nagy többsége ajánlaná a diákok közül azt, hogy a tananyag más iskolákban is bevezetésre kerüljön. Indokaik a következők: *hasznos felkészítő jellege van; friss naprakész ismerettel hagyhatják el a diákok az iskolát; nagyon hasznos és érdekes ismeretet ad; segít megismerni a munkavilágát.*

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

Azok, akik nem ajánlanák azok leginkább azzal magyarázzák, hogy ellenzik a bevezetését, hogy „Nem készít fel az életre, hideg, száraz anyag. Hasznos dolgot nem igazán tanított maximum egyet-egyed.”

18

A munkavilága, mint téma hogyan jelenik meg a tanulók életében

Az eredményeink alátámasztják azt a megállapítást, hogy az érettségi előtt álló fiatalokra jellemző, hogy foglalkoztatja őket a munkavilágával kapcsolatos kérdések köre. Megkérdeztük tőlük, mennyire foglalkoztatja őket a jövőbeni foglalkoztatásuk, a tanulók közel fele rendszeresen gondol arra, mi vár rá az iskola elvégzése után, a válaszolók 43%-a nyilatkozott erről. Mindig gondol rá 19%. Amikor a jövőjén gondolkodik az esetek felében gondol 22% a munkavilágára és csupán 3% nem gondol rá soha. esetben, ha kérdései megválaszolatlanul maradnak. A következő ábrán láthatóak az adatok.

A felmérés egyik fontos megállapítása, hogy a gyerekek több mint felének lehetősége van megbeszélni otthon valakivel a munkavilágával kapcsolatos kérdéseket, olyan módon, hogy a kérdéseire meg is kapja a választ, erről a diákok 67,35% -a nyilatkozott. Tud kérdezni, de nem kap választ a kérdéseire 21,43%. Nincs ilyen kérdése 5,1%-nak. A helyzet egy picit árnyaltabb, ha azt vizsgáljuk, hogy az iskolában tudnak-e a témáról beszélgetni.

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

10. számú ábra

Mennyire foglalkoztatnak a munkavilágával kapcsolatos kérdések, a munkakereséssel és a jövőbeni foglalkoztatással kapcsolatos gondolatok?

19

3. számú táblázat

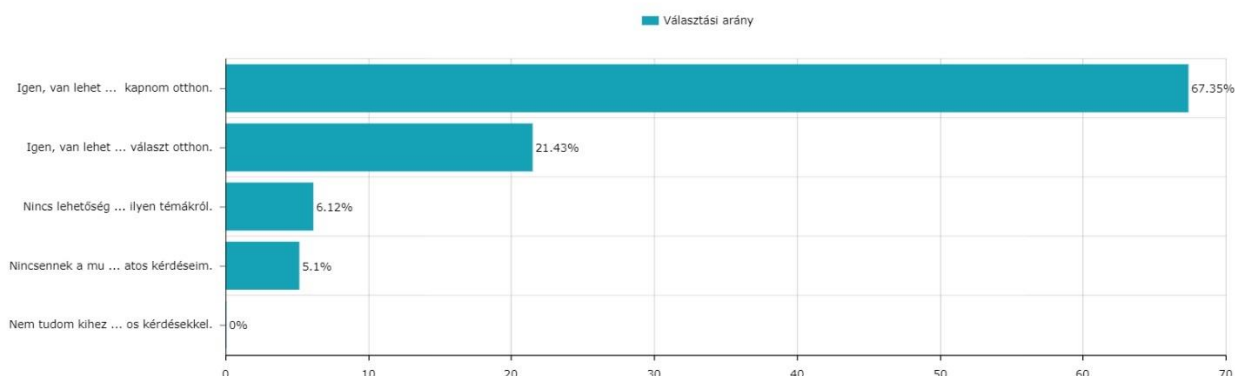
Igen, van lehetőségem kérdezni, és a kérdéseimre választ kapom otthon.	67,35 %
Igen, van lehetőségem kérdezni, de a kérdéseimre a legtöbb esetben nem kapok választ otthon.	21,43 %
Nincs lehetőségem a kérdezni otthon, nem beszélgetünk ilyen témákról.	6,12 %
Nincsennek a munkavilágával kapcsolatos kérdéseim.	5,1 %
Nem tudom kihez forduljak otthon a munkavilágával kapcsolatos kérdésekkel.	0

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

11. számú ábra

A munkavilágával kapcsolatban felmerülő kérdések tisztázására milyen módon kapsz általában választ? Van lehetőséged kérdezni?

20

4. számú táblázat

Igen, volt lehetőségem kérdezni, és a kérdéseimre választ kapom az iskolában az oktatóimtól a munkavállalói ismeretek óra keretében.	69 %
Igen, volt lehetőségem kérdezni, és a kérdéseimre választ kapom az iskolában az oktatómtól a munkavállalói ismeretek óra keretén kívül.	20 %
Igen, volt lehetőségem kérdezni, de a kérdéseimre általában nem kaptam választ	7 %
Nem volt lehetőségem kérdezni az engem foglalkoztató kérdésekről a munkavállalói ismeretek óra keretében.	2 %
Nincsenek a munkavilágával kapcsolatos kérdéseim.	2 %

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

A válaszadók 69 %-a nyilatkozott úgy, hogy a pilot oktatás keretében volt lehetősége beszélgetni az őt foglalkoztató kérdésekről. Tanórákon kívüli beszélgetésekről 20 % számolt be. Azok aránya, akik nem kaptak választ a kérdéseikre az iskolában 2%, illetve 2 % azok aránya, akiknek nem voltak a munkavilágával kapcsolatos kérdéseik. Összességében elmondható, hogy a munkavállalás előtt álló fiatalok többsége a munkaerőpiacra való kilépéssel kapcsolatos kérdéseikre mind otthon, mind az iskolában megkapják a válaszokat, és a pilot oktatás keretében pedig szinte nem maradt megválaszolatlan kérdés, tehát ha volt kérdés, akkor vagy az órán, vagy órán kívül azt meg tudták beszélni. Csupán két százalék jelezte, hogy sem órán, sem órán kívül nem volt lehetősége a kérdezésre.

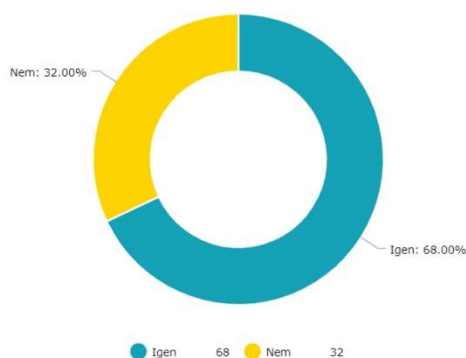
A kutatás első hullámában is és most is rákérdeztünk arra, hogy szoktak-e a barátaikkal és osztálytársaikkal, a munkavilágával kapcsolatos kérdésekről beszélgetni. Az eddig tapasztaltak és az első hullám kutatási eredménye is megerősítést kapott ennél a kérdésnél is. A megkérdezettek 68%-a az, aki beszélget erről a témáról a baráti társaságban vagy az osztálytársaival. a jövőbeni munkavállalás.

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

12. számú ábra

Osztálytársaiddal, barátaiddal szoktatok beszélgetni a munkavilágával kapcsolatban felmerülő kérdésekről, pl. milyen lesz munkát keresni, milyen lesz dolgozni?

22

A téma a baráti társaságban, osztálytársak között gyakran előfordul kicsivel kevesebbeknél, mint a minta együtöde. A medián és a módusz értéke is hat, ami azt jelenti, hogy a középérték és a leggyakrabban választott érték is a hatos volt a tíz fokú skálán. Nagyon ritkán beszélget a témáról a megkérdezettek 1,47 %-a.

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

13. számú ábra

Három kívánság

Az első hullámhoz hasonlóan ismét feltettük a „Három kívánság” tartalmú kérdést. Az ilyen típusú kérdésre általában szívesen válaszolnak a megkérdezettek, hiszen mindenki szeret fantáziálni arról, hogy milyen is lenne, ha korlátok nélkül teljesülhetnének az elképzelései, az emberek szívesen beszélnek a vágyaikról, álmaikról. Ez a kérdés jól illeszkedik a kutatás tematikájába, hiszen az agrárszakoktatásban tanuló diákok jövőjéről szól, amibe természetesen helyet kaphatnak a „kívánságok” is. Az eredmények azt mutatják, hogy a világ nagyot változott az első adatfelvétel óta. A válaszolók döntő többsége az egészséget említette a kívánságaiban, mai ebben az életkorban a COVID járvány előtt egyáltalán nem volt jellemző. A leggyakrabban említés ez volt. a jövő kérdése a beszélgetések során. A második leggyakoribb válasz a pénz

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

volt a kívánságok rangsorában, pedig sokszor halljuk, hogy a „pénz” nem boldogít, a gazdaság és a pénz a fiatalok kívánság listáján gyakran kerül említésre. A megkérdezettek *sok, végtelen, elegendő, rengeteg pénzről* tesznek említést. A munkavilágával kapcsolatos kívánságok is vezető helyet foglalnak el a listán, miszerint a munkavállalás előtt álló fiatalok *stabil munkahelyet, jó állást és magas fizetést*, említettek a leggyakrabban, illetve a saját vállalkozás elindítása is népszerű vágy.

Kevésbé gyakori, a rövidebb távon megvalósuló, *a technikus bizonyítvány megszerzése, és sikeres egyetemi felvételi*.

Tárgyi eszközök is megjelentek a válaszok között, mint kívánságok. Ezeket két csoportra oszthatjuk, az egyik csoport, ami a jövőbeli munkavállalással kapcsolatos, ilyen például *a autó, ingatlan, szőlőültetvény*.

Tehát jól látható, hogy az egészség mellett leginkább az anyagi jóléttel kapcsolatos kívánságok élveznek előnyt a válaszokban.

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

Fókuszcsoporthoz beszélgetések – Pilot oktatásban résztvevő diákokkal

25

A szociológia tudományában a kutatások módszerei kétféle típusra bonthatóak, kvalitatív, vagyis minőségi, és kvantitatív, vagyis mennyiségi módszerekre, bizonyos esetekben a módszerek együttes alkalmazása jelenik meg. Mindkét módszert mind a társadalomtudományok, mind a természettudományok területén alkalmazzák. Leggyakoribb kvalitatív kutatási módszerek: fókuszcsoporthoz, kísérlet, mélyinterjú, esettanulmány, megfigyelés, kvantitatív kutatási módszerek: kérdőíves felmérés, strukturált megfigyelés, strukturált interjú.

A fókuszcsoporthoz általában 8-10 fő vesz részt, akik célzottan kerülnek kiválasztásra, a beszélgetések 1-1,5 óra időtartamúak, külső moderátor egy előre elkészített vezérfonal, témavázlat mentén vezeti. A csoport célja a feltárás, a megismerés és a megértés, lehetőséget nyújt a kutatási témához kapcsolódó területek mélyebb megismerésére, az okok, motivációk feltárásának hatékony módszere, ugyanakkor nem alkalmas intim, bizalmas témák feldolgozására, vagy reprezentatív kutatások esetén.

A fókuszcsoporthoz előnyei között említhetjük a csoportdinamikát, csoporthatást, amelyek olyan hatással lehetnek az egyénekre, melyek következtében olyan információk szerezhetőek be, amik más körülmények között nem biztos, hogy felszínre törnének. Világos képet kaphatunk a csoport tagjainak attitűdjéről, mert a csoportdinamika, illetve a vélemények ütköztetése, a bizalmas légkör segíthet a mélyebben, rejtettebben lévő attitűdök felszínre hozásában. Mivel a csoport, szociálpszichológiai szempontból is sajátos működése eredményeképpen, „összefog” a moderátor ellen, és nem érez készletet, hogy megfeleljen az elvárásainak, mint

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

ahogy egyéni helyzetben ez a képzetés megvan, ezért sokkal spontánabb, őszintébb, mélyebb rétegeket elérő beszélgetések jönnek létre.

Ugyanakkor fontos azt is megemlítenünk, hogy a fókuszcsoportokban, mint minden másik csoportban is, nagyon informatív megfigyelni azt, hogy a csoport egyes tagjai milyen hatást gyakorolnak egymásra, az egyéni teljesítményekre, a csoport egészének teljesítményére, milyen a kölcsönhatás a csoporttagok és a moderátor között.

A fókuszcsoportokon nagy jelentőséggel bír a nonverbális kommunikáció, hiszen ez minden ember számára rendkívül fontos, mert ezek segítenek a társas viszonyokra vonatkozó értelmezésekben. Veszélyként jelenhet meg az eredményt tekintve, hogy a fókuszcsoportos interjúk során a felek egymásra hangolódhatnak, és meg szeretnék felelni egymás ki nem mondott elvárásainak, aminek lehet az a következménye, hogy valódi válaszok helyett egy egységes véleményt kapunk. A nonverbális jelek figyelembevételével, és célzott kérdésekkel sikerülhet feloldani ezt az egységességet. A moderátornak arra is szükséges figyelmet fordítani, hogy senki ne szoruljon a perifériára, mert személyiségükből fakadóan egyesek kevésbé nyílnak meg, ám a csoportvezető tudatos odafigyelésével ez a szituáció kivédhető. Nagy jelentősége van az interjú környezete, illetve a moderátor személye szerencsés kiválasztásának, mert egy rosszul megválasztott környezet, vagy moderátor hatására nem alakul ki a kölcsönös szimpátia, a bizalmi légkör, mely elengedhetetlen egy hatékony fókuszcsoportos interjúhoz. A moderátor úgy vezeti a beszélgetést, hogy minden csoporttagot próbál bevonni a társalgásba, és figyel arra, hogy a csoportban lévő domináns személyeket, a véleményvezéreket, a megfelelő módon kezelje annak érdekében, hogy a visszahúzódóbbak is merjenek megszólalni a beszélgetés során. A moderátor a fő kérdéscsoportok mentén teszi fel a kérdéseit, az előre meghatározott témavázlattól eltérhet, kiegészítheti azokat, amennyiben a diskurzus úgy kívánja. A folyamatos interakció mellett a válaszadók kommentárjai, gesztusai, a kialakult viták is hordozhatnak fontos információkat. A fókuszcsoportos interjúkon a moderátor célja az, hogy a tagok számára

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

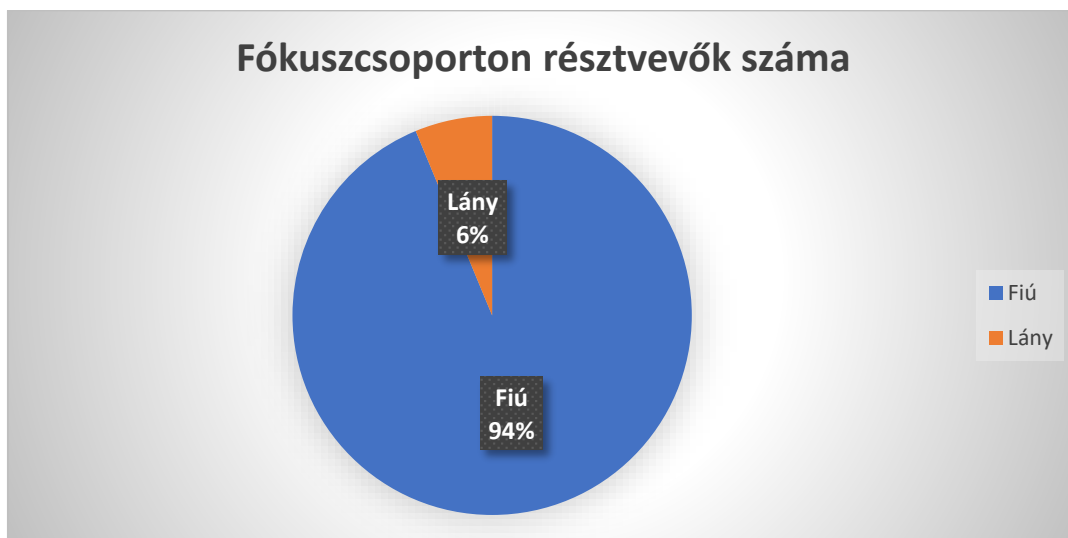
olyan légkört teremtsen, ahol szabadon, nyitottan megfogalmazhatják véleményüket, megnyílhatnak egymás előtt, oldottan vehetnek részt a beszélgetésen, ezáltal megosztva akár olyan véleményeket is, melyeket egy kötöttebb interjú során nem vállalnának fel. Az interjúkról hangfelvétel készül a résztvevők írásbeli beleegyezésével. A hanganyagból részletes leírás készül, mely tartalmazza a teljes beszélgetés szószerinti leiratát.

A kutatás második pillérének keretében a diákok tapasztalatainak a megismerésére, összegyűjtésére két fókuszcsoporthos interjú felvételére került sor.

Az első fókuszcsoporthot 2022. január végén Sopronban, a Kisalföldi ASZC Roth Gyula Mezőgazdasági Technikum, Szakképző Iskola és Kollégiumban zajlott, melyen 8 fiú hallgató vett részt, 4 fő faipari technikus és 4 fő környezetvédelmi technikus.

A második fókuszcsoporthot elkészítésére 2022. február elején a Kisalföldi Agrárképzési Centrum Hermann Ottó Környezetvédelmi és Mezőgazdasági Technikum Szakképző Iskola és Kollégiumban került sor, melyen 7 fiú és 1 lány hallgató vett részt, 4 fő erdész technikus és hivatásos vadász, 4 fő környezetvédelmi technikus és kertépítő.

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

A fókuszcsoportokon kizárólag a diákok és a moderátor voltak jelen, az iskolák oktatói nem vettek részt, ennek is köszönhetően oldott hangulatú, informatív beszélgetések zajlottak.

Mindkét csoport alkalmával a témavázlatban előre meghatározott tizenegy kérdés mentén zajlott a beszélgetés, a témavázlat az előzetesen elkészített Kutatási terv és Állapotfelmérés szakmai értékelő tanulmány, illetve a Munkavállalói ismeretek – A versenyszféra munkajogi szabályozása és az agrárium munkajoga című tankönyv alapján készült.

Milyen formában került sor az iskolában a Munkavállalói ismeretek óra megtartása? Az adott módszert mennyire tartotta hatékonynak? Amennyiben kevésbé, milyen formában tudná inkább elképzelni az órák megtartását? Miért a javasolt módszert választaná?

A fókuszcsoporton résztvevő diákok osztálybeosztásuktól függően változó módon vettek részt az órákon. Egy fókuszcsoporton két különböző osztály, vagyis összesen 4 osztály tanuló kerültek megkérdezésre. Egy osztály heti 1 délután másfél órában, összesen 4 alkalommal, egy

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

osztály heti 1 délelőtt másfél órában, 3 hónapon keresztül, az órarendbe beépítve, és két osztály heti 1 alkalommal délutánonként a 7-8. órában, 2 hónapon keresztül vett részt az oktatáson. 2 csoportnál 2-2, két csoportnál 1-1 oktató tanította az anyagot. Mind a négy osztály véleménye egyöntetűen az, hogy az órák akkor lennének hatékonyak, ha nem délután pluszban, hanem délelőtt, az órarendbe beépítve, több hónapon keresztül kerülnének megtartásra. Egy-két példa a diákok által elmondottakból:

„Ha be lenne építve az órarendünkbe, és nem délutáni foglalkozásként kell részt venni rajta, akkor még működhetne is, egy fokkal jobb lenne”

„... amikor óra után mentünk be, mindenki azt érezte, hogy teljesen felesleges, mert csak a szabadidőnk megy el, igazából nem volt „hülyeség” az óra, mert teljesen normálisan vettük a követelményeket, de kicsit bosszantó volt, ahogy a szabadidőnket vették el.”

„Igazából úgy kellett volna megoldani, hogy ne legyen tanárnak és diáknak egyaránt teher ez az egész dolog, mert azon kívül, hogy plusz 2 órát itt kellett maradnunk, mert az az egy szabadnap volt, minden nap 7-8 óránk van, ezért fáradtak is voltunk azokon az órákon, mindenkinek teher volt, és nem tudtuk annyira jól értelmezni a dolgokat.”

A diákok abban is egyetértettek, hogy a személyes oktatás sokkal hatékonyabb.

„Szerintem azért jobb személyesen, mert tudunk kérdezni a tanároktól, akik leadják az órát, hogy mit nem értünk esetleg.”

„A személyes óra a jó. Ha bent vagy az órán, az még a rosszabb hozzáállásúaknak is átvészeltető, egy fiatal előbb mondja azt, hogy nem érdekel, főleg, ha délután kell bemenni.

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

Az e-learning módszert egy osztály támogatta, de csak abban az esetben, amennyiben sikerül ennek a technikai feltételeit megteremteni, három osztály elzárkózott, mert nagyon száraz volt az anyag, ezért megítélésük szerint hatékonyabb személyes jelenléttel feldolgozni.

30

„Hát így azért szerintem hatékonyabb volt mert, hogy csak úgy kiosztják nem veszi rá a diákokat arra hogy csak úgy maguktól megcsinálják”

„ezzel a kötelező iskolai két órával rá voltunk valamilyen szinten, nem azt mondom, hogy kényszerítve arra, hogy ezt meghallgassuk, végig csináljuk, ott legyünk. Teljesen más lett volna, ha megkapjuk e-learningbe és akkor egyvalaki megcsinálja az osztályban mindenkiét és szerintem így sokkal jobban fel lehetett mérni mindenféle tevékenységet”

Mind a négy osztályban felmerült az órák interaktívabbá, izgalmasabbá tételének igénye, véleményük szerint az oktatók akár saját példáinak, tapasztalatainak, akár egyéb, a gyakorlatból merített tapasztalatok közös feldolgozásával tehetnék sokkal érthetőbbé, befogadhatóvá a tananyagot.

„Igazából szerintem és mindenben azt mondom, hogy egy ilyen valamilyen szinten a gyakorlatban kellene tanítani, vagy hogyha behozott volna egy bármilyen kézzel foghatóbb jogszabályt, vagy papírra lelett volna írva, hogy ez meg ez a törvény és akkor ezzel meg ezzel összefügghet és akkor igazából sokkal kézzel foghatóbb lett volna mint az hogy azt beszéltük, hogy ezek vannak.”

„Szerintem, ahogy ők is elmondták egy ilyen jogot nem lehet érdekessé tenni, mert ami le van írva úgymond az le van írva és magát ezeket a felépítéseket meg hogy hogyan jön létre a munkaviszonyt azt nagyon másképp nem lehet előadni.”

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

A Munkavállalói ismeretek – *A versenyszféra munkajogi szabályozása és az agrárium munkajoga* című tankönyvet bár mindegyik osztály megkapta, az első fókuszcsoporthoz két osztály használta a könyvet, míg a második csoporton résztvevő diákok egyáltalán nem használták a tankönyvet.

31

„A tankönyvet a tanár úr kiosztotta, de igazából nem használtuk szerintem, egyszer - egyszer belenézünk inkább ilyen ppt-eket mutatott.”

Sorolja fel, hogy milyen új, konkrét ismereteket, információkat, gyakorlati tapasztalatot szerzett, milyen új technikákat tanult a Munkavállalói ismeretek órákon való részvétele során?

Az első csoport 4 X másfél órás képzésen résztvevő tanulói a következőket említették:

- A munkába állás folyamata;
- A felmondás folyamata;
- A munkavállaló jogai;

„nálunk nem voltak kvizek, mint náluk, inkább hivatalosabb dolgok voltak, az órák nagy általánosságokban mentek, a miénk volt a hivatalosabb rész, nekünk sokkal szárazabb volt. Hiányzott, ami a másik osztálynál volt, a személyesebb beszélgetés”

Az első csoport másik osztálya, akik három hónapig heti 1 X másfél órában vettek részt a képzésben, a következő ismereteket sorolták fel:

- A munkába álláshoz szükséges adatok, dokumentumok listája;
- Az állásinterjú menete, lehetséges kérdéssorozat, öltözködési-, viselkedési szabályok;
- Az egyik osztályban önismereti része is volt az óráknak, egy kvíz segítségével megismerhették a diákok saját képességeikhez, érdeklődési körükhöz illő pályaelemzéseiket. A résztvevők dicsérték ezt a módszert, és a végeredményt is, mert

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

szükséges volt összegyűjteni saját pozitív és negatív tulajdonságaikat, melyek végiggondolásával ezen kvíz kitöltése során találkoztak először;

„voltak kvízek, milyen munka felel meg számodra, rávitt arra, hogy milyen a személyiséged, és az milyen úton terelhet tovább”

„A lényege az volt, hogy elgondolkodj azon, hogy miben vagy jó és miben nem, hogy elgondolkodj magaddal kapcsolatban, hogy milyen személyiséged van”

- Milyen adatokat szükséges kötelezően tartalmaznia egy munkaszerződésnek;

A második fókuszcsoporthoz résztvevői kevésbé tudtak konkrét ismereteket felsorolni, két dolgot emeltek ki, a munkaidőre vonatkozóan, illetve a bérezés mértékéről kaptak információkat, egyéb megszerzett tudást nem tudtak felsorolni. Ennek oka véleményük szerint az volt, hogy nem kellett számot adniuk a megszerzett tudásukról dolgozat formájában, ezért mindenki maga dönthette el, hogy érdeklik-e vagy sem az elhangzottak, és a délutáni plusz órák miatt alacsonyabb szintű figyelmet mutattak az órák iránt.

„Hát új dolgot nem tudnék mesélni szinte semmit szerintem, nem volt semmi, egy sima külön óra volt, nem volt, hogy írjunk belőle dolgozatot, mindenki eldönthette, hogy megtanulja vagy nem”

„Hát igen nem voltak. A munkaidőre a bérezésre vonatkozó dolgok stb., ezek el lettek röviden mesélve, nagyjából ennyi igazából egy kicsi alapot adott ha elindulunk akkor mire kell figyelni mire kell vigyázni szerintem de ez túl rövid volt ahhoz hogy valami megmaradjon, vagy legyen értelme jobban.”

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

„Nálunk sem volt nagyon sok minden a munkaidőről beszéltünk, hogy egy nap mennyi lehet meg a bérezésről, ami érdekesebb volt egy kicsit, de amúgy nem maradt meg nagyon semmi.”

Volt-e lehetősége az órákon a munka világával addig, vagy az órák során felmerült kérdései tisztázására? Milyen formában? Számára megfelelő, alapos válaszokat kapott?

Az első csoportnál azok a tanulók, akik a rövid, összesen 4 X másfél órás képzésben vettek részt, ők sokat kérdeztek, és mindig kielégítő választ kaptak, példákon keresztül magyarázta el a kérdésekre a választ az oktató, hogy minél inkább érthető legyen számunkra.

„Igen, mindig megkérdezte, hogy van-e valami kérdés, és kérdeztünk is, ha valami nem volt egyértelmű, akkor a tanárnő nagyon kielégítő válaszokat tudott adni, példákon keresztül magyarázta el.”

Az első csoportnál azok a tanulók, akik 3 hónapig tanulták a munkavállalói ismereteket, alapvetően nem kérdeztek, mert volt idő belemélyedni a dolgokba, nagyon részletesen vették az anyagot, és érthető volt minden számukra, de ha felmerült kérdés, azt fel lehetett tenni, és kielégítő választ kaptak az oktatóktól.

„A munkával kapcsolatban is kérdezhettünk, de nemigen kérdeztünk vissza, mert érthető volt, amit mondott a tanárnő.”

A második csoportban mindkét osztály tanulói egyöntetűen arról számoltak be, hogy nagyon sok kérdést tettek fel, például a 25 év alatti adókedvezményről, pályázati támogatási lehetőségekről, a vállalkozásindítás folyamatáról, mire fontos figyelni fiatal vállalkozóként, milyen jogi követelményei vannak egy vállalkozás elindításának és működtetésének. Kérdésként merült fel, hogy milyen végzettséggel kell rendelkezni egy vállalkozás elindításához, az alkalmazottakat milyen jogviszonyban lehet foglalkoztatni, illetve, hogy

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

milyen állami beruházások vannak. Az oktató minden kérdésre nem tudott válaszolni, de utánanézett következő órára a válaszoknak. Ugyanakkor ismét hangsúlyozták a válaszadók, hogy a tananyag oktatásába szükséges bevonni egy gyakorló vállalkozót, szakembert, aki jártas az aktuális körülményekben, és ezt át tudja adni a hallgatóknak.

34

„... mindenre rákérdeztünk, de igazából nálunk ebből probléma nem volt, mert igazából rengeteg kérdés volt, amire tudott a tanár úr válaszolni, úgy hogy szerintem talán ez volt a legkommunikatívabb dolog az egészben, mert itt lehetett a legtöbb információt szerezni nem amit az órán elmondott”

„Igazából arról beszélünk, ami minket érdekel”

„nálunk is az volt, hogy abból tanultunk valamit, amit kérdeztünk, az oktatás, amit mondtak ők is, hogy a tanárnak nem volt hozzá köze, csak leadta, inkább a kérdésekből tanultunk.”

„De konkrétan, amire én emlékszem, ami kérdés több is volt, hogy ha ilyen fiatalon akarunk vállalkozást csinálni, milyen tapasztalat kell, hogy álljunk neki, milyen beruházások szükségesek, milyen jogi követelményei vannak milyen végzettség szükséges egy vállalkozás elindításához, alkalmazottat hogyan tudunk foglalkoztatni?”

„Én emlékszem, hogy ha valaki a pályázatokról érdeklődik, vagy céggel, vagy vállalkozással kapcsolatban hogyan lehet pénzhez jutni, vállalkozással kapcsolatban.”

Mennyire jellemző, hogy a megtanult ismereteket megosztotta otthon szüleivel, testvéreivel, rokonaival? Tudott-e új információt nyújtani számukra?

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

Az első csoportban a válaszadók többsége kollégiumban él, nem jellemző, hogy beszéltek erről a szülőkkel, hiszen hetente vagy kéthetente látogatnak haza, így akkor már nem volt aktuális a téma. Az egyik hallgató a nővérével osztotta meg tanultakat, mert ő jogász, és ez a szakterülete.

„Ez azért is más, mert valaki, aki kollégista, vagy aki nem az, azoknál más, akik kollégisták, nem fogunk erről beszélgetni a hétvégén, amikor haza megyünk, nem volt ilyen. „

A második csoportban 3 diák volt, aki otthon szóba hozta a témát, egyikük a szabadságok kiadásáról, felhasználásáról kérdezte Édesapját, másikuk Édesanyjával gyakran beszélget általánosságban a munkába állásról, a munka világáról.

„Én egyszer talán beszéltem Apukámmal, semmi különös, de a szabadságról, hogy vannak a szabadságok, beosztások, mert előtte vettük a szabadságokat az órán, ezért elbeszélgettünk erről.”

Én meg szoktam Édesanyámmal, mert ebben dolgozik, és nagyon sok pályázatot ír, szoktam vele erről beszélgetni, de azért, mert volt ilyen óránk, azért nem.”

„Igazából, ami elhangzott órán, és már tudtam, hogy nem így működik, azt természetesen fennhangon elmondtam a szüleimnek és tényleg megerősítettek, hogy nem úgy működik, huszon x éve magánvállalkozók, és működnek és embert alkalmaznak, ezért javították ki az itt hallottakat.”

Milyen változást érez az órákon való részvétel óta a kortársaival a munka világáról való beszélgetésekkel kapcsolatban?

Az első csoport diákjainak jelentős része továbbtanulni készül, ezért a munkába állás egy jövőbeli esemény, így nem szoktak beszélgetni egyenlőre ezekről a témákról az

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

osztályközösségen belül, a munkábaállókna pedig már megvan a munkáltatójuk, ahol megkezdik a tevékenységüket, ezért úgy érzik, őket sem érinti ez a témakör.

„Úgy van, hogy sokan továbbtanulnak, vagy akik dolgozni kezdenek, azok vagy otthon, saját cégnél, vállalkozásnál helyezkednek el, vagy megvan előre a helyük. Nálunk a faipari szakmában sokan vannak, akiknek otthon saját vállalkozásuk van, és egyből fel is veszik a gyereket, és együtt dolgoznak. Van olyan osztálytársunk, akiknek saját gyáruk van, raklapokat gyártanak.”

A második csoport diákjai nem azért beszélgetnek sokat erről a témáról, mert volt ilyen óra, hanem általánosságban sokszor szóba kerül ez a kérdéskör, mert most kell dönteniük, hogy továbbtanulnak felsőfokú képzésben vagy elindulnak a munka világába, ezért ez rendszeresen előkerül a beszélgetések során.

„Mi azért szoktunk beszélni erről, mert 12. év, itt el kell gondolkodni azon, hogy ha valaki innen kikerül, kezébe kapja a technikusit, hogyan tovább, mert ez egy kihalásra épülő szakmai. Mert 1-1- munkahelyen 40-45 éve ugyanazon a poszton 1 ember van, ez az erdészségre és a hivatásos vadászra is jellemző, főleg a jó helyen, ahol megbecsülik az embert”

„Sokszor szóba szokott jönni, közös tapasztalatok, nyári munka, ha dolgoztunk együtt, vagy külön, erről szoktunk témázni”

Mit tanácsolna, amennyiben releváns, a tananyagfejlesztőknek, mely fejezeteknél lenne szükség az ismeretanyag csökkentésére, és mely fejezeteknél lenne szükség a leírt információk kibővítésére, részletezésére? Kérem konkrét példák, javaslatok megfogalmazását!

A két fókuszcsoporton résztvevő tanulók a következő javaslatokat fogalmazták meg:

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

- Minden fejezetben többféle konkrét példa, a gyakorlatból, a mindennapi életből tapasztalatok megjelenítése lenne szükséges, amiken keresztül könnyebben átadhatóak és érthetőbbek lennének a leírtakat:

„Pont ilyen volt, amikor pont a munkafelvételnél, vagy nem is tudom, a Tanár úr mondott egy olyan tök jó példát, és az egész osztály megértette, mert beleég az emberbe jobban”

- Vállalkozásindítási, vállalkozásmenedzsment ismeretek beemelését javasolják a tanulók, hasznos lenne annak részletezése, hogyan kell elindítani egy vállalkozást, milyen anyagi,- tárgyi,- személyi feltételei vannak, milyen jogi háttere van. Bár 9. osztályban volt olyan tantárgy, amely során tanultak a vállalkozásokról, de annál sokkal részletesebb, gyakorlatiasabb tudásra lenne szükségük véleményük szerint.

„sokkal jobban kellene foglalkozni a vállalkozásindítás témájával, arra fókuszálva plusz ismeretek”

„Igazából azt a részt kell kiemelni, az egyéni vállalkozásról szóló részt, azt pedig, ami annyira nem fontos, vagy nem kell olyan sokat használni,”

- Javasolják az órák interaktívabbá, gyakorlatiasabbá tételét, a különböző helyzet gyakorlatok beemelését, adott szituációk eljátszását a diákoknak egymás között, vagy a tanár részvételével, példaként egy állásinterjút említettek

„sokkal interaktívabban kellene oktatni”

„ha esetleg a tanárok beleraknának olyanokat, ami még interaktívabbá tenné az órákat, hogy ilyen adott szituációkat játszanának a diákok egy más között el, vagy a tanárral, az lehet, hogy sokat segítene a tanulásban és a megértésben is. Erre egy osztálytárs válasza: Ez megvolt, de volt ilyen, játszottunk, eljátszottunk egy állásinterjút. De ebből lehetne több.”

„ha ő (tanár) elmondja róla a saját gondolatait és azt, hogy ő mit és hogy csinálna és mért, és ez a jogszabály miatt jó és mért nem jó. Így sokkal felfoghatóbb dolog lett volna, mint hogy a

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

ppt-ről felolvassa, mint bárki más vagy egy diák, aki az órán ül, mert ugyan ott tartunk mintha mi olvastuk volna.”

- Javasolják továbbá, hogy legyenek az órák személyesebbek, tárják fel az egyes résztvevők egyéni igényeit, készségeit, képességeit. Ahhoz, hogy ez megvalósulhasson, szükséges lenne az osztályokat megbontani, kiscsoportokban dolgozni a Munkavállalói ismeretek órán

„ha azt akarnám, hogy személyesebbek legyenek az órák, akkor nekünk nagyon nagy az osztálylétszám, 25 fő, ha túl sokan vannak, akkor nem lehet annyira személyes az óra, mondjuk kisebb csoportokra osztani az osztályt, mondjuk 12 ember 1 csoportba, vagy még annál kevesebb, mert kiscsoportba személyesebb tudna lenni”

„voltak kvízek, milyen munka felel meg számodra, rávitt arra, hogy milyen a személyiséged, és az milyen úton terelhet tovább. Mit lehet várni, ha munkába állunk, például a szerződések terén. A lényege az volt, hogy elgondolkodj azon, hogy miben vagy jó és miben nem, hogy elgondolkodj magaddal kapcsolatban, hogy milyen személyiséged van”

- Véleményük szerint nagyon sok a szakkifejezés, ezeket szükség lenne gyakorlati példákkal magyarázni, melyek segítenének a könnyebb megértésben

„Rengeteg szakkifejezés, szakszó volt benne, ezt le lehetne egyszerűsíteni, mondjuk úgy, hogy személyes dolgok alapján, példákkal, amik segítenének megérteni a szakkifejezéseket.”

- Kiegészítenék a tananyagot költségtervezéssel, alapfokú pénzügyi ismeretekkel, egy vállalkozás költségvetésének tervezési ismereteivel.

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

„Esetleg ötleteket adni, hogy ha ő most ilyen stádiumban tartana az iskolájával, a végzettségével, és kikerülne innen, merre lépne tovább, mit nézne meg először, mivel érné meg foglalkoznia, ami ennyi idős fejjel felvállalható, nem jár nagy felelősséggel, amivel igazán el lehet kezdeni, mert akkor nem az lenne, hogy ez is, az is megéri, mert ezeknek nincs igazából utánaszámolva, csak mondják, hogy biztosan megéri, de egy 5 perces számolásból ki lehet számolni, hogy valójában nem, miközben egy vállalkozó ezt meg tudná mondani.”

Mit tanácsolna, amennyiben releváns, a tananyag oktatójának, az ismeretek átadása során milyen tanítási módszereket javasolna gyakrabban használni, mely témák tekintetében, miért? Mely módszereket javasolná mellőzni vagy átalakítani, hogyan, mely témák tekintetében, miért?

A két fókuszcsoport diákjai a következőket javasolják:

- Az írásbeli vagy szóbeli számonkérés bevezetése, az órákon kérdezz-felelek kérdésekkel ellenőrizni a diákok aktuális tudását. Szerintük erre azért lenne szükség, mert amíg nincs külső motivációjuk a tananyag elsajátítására, addig a diákok jelentős része nem fektet energiát az ismeretek elsajátításában.

„ha az lenne a cél, hogy megtanítsuk a diákoknak ezeket, hogy tudni kell, és kész, akkor számonkérés, akkor dolgozat meg számonkérés van”

„amin változtatnék, ... egy teszt egy témakör végén esetleg tudna segíteni

„Esetleg kérdezz-felelek stílusban, az is tudna aránylag segíteni, mert az eléggé kellemetlen, hát nem kellemetlen, de nem tud elég eredményes lenni, ha csak a tanár leadja az anyagot és vissza

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

sem kérdez, hogy mit éreztek a diákok az órák során, nyilván nem volt nálunk ilyen, nem az, a tanárnőtől mindig tudtunk kérdezni, volt rá lehetőség, hogy visszakérdezzünk”

- Javasolják, hogy olyan személy oktassa a tananyagot, aki maga is vállalkozó, aki tudna ötleteket adni, hogy ha ő tartana ott, ahol most a diákok, akkor merre lépne tovább, mivel kezdene el foglalkozni, hogyan indítaná be a vállalkozását

„Legyen hitelesebb az oktató, ne egy képzést végezzen el, aztán mondja el, hanem egy 40 éve a szakmában dolgozó ember sokkal hitelesebb”

„Esetleg ötleteket adni, hogy ha ő most ilyen stádiumban tartana az iskolájával, a végzettségével, és kikerülne innen, merre lépne tovább, mit nézne meg először, mivel érné meg foglalkoznia, ami ennyi időt fejjel felvállalható, nem jár nagy felelősséggel, amivel igazán el lehet kezdeni, mert akkor nem az lenne, hogy ez is, az is megéri, mert ezeknek nincs igazából utánaszámolva, csak mondják, hogy biztosan megéri, de egy 5 perces számolásból ki lehet számolni, hogy valójában nem, miközben egy vállalkozó ezt meg tudná mondani.”

„Igazából a fejében vannak a számok, hogy mit hogyan kell kiszámolni, és pillanatok alatt meg tudná mondani, hogy az most jó vagy nem, nem úgy, mint valaki, aki életében nem csinálta ezt, csak részt vett egy képzésen, és azt mondja el.”

„Olyan ember kellene, aki naprakész, aki dolgozik ebben, olyan példákat mondani, amik sajátok”

- Véleményük szerint szükséges gyakorlati példákkal erősíteni a tananyagot

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

„Igazából szerintem és mindenben azt mondom, hogy egy ilyet valamilyen szinten a gyakorlatban kellene tanítani, vagy hogyha behozott volna egy bármilyen kézzel foghatóbb jogszabályt, vagy papírra le lett volna írva,”

41

„Igazából nem tudom, hogy de én még arra gondoltam, hogy nem tudom, hogy mennyire lehet egy tanárnak a saját véleményét, tapasztalatait/ tapasztalatát, hozzáállását mennyire lehet hangoztatni vagy belevonni, de szerintem, ha ő elmondja róla a saját gondolatait és azt, hogy ő mit és hogy csinálna és miért, és ez a jogszabály miért jó és miért nem jó. Így sokkal felfoghatóbb dolog lett volna, mint hogy a ppt-ről felolvassa, mint bárki más vagy egy diák, aki az órán ül, mert ugyan ott tartunk mintha mi olvastuk volna.”

- Megítélésük szerint a tanárok kevésbé voltak motiváltak az órák megtartására

„Ne legyen az, hogy muszájból van leadva az óra, hanem akarjanak tanítani valamit, hogy mire figyeljünk oda, ha munkába kerülünk, és nem az van, hogy ezt le kell adni, mert azt mondták, hogy ezt le kell adni.”

- Javasolják, hogy szabadon választható legyen ez az óra, azok vegyenek rajta részt, akik szeretnének ismereteket szerezni a munka világáról

„Legyen jelentkezős, akit érdekel, aki csinálná, adjon be egy jelentkezést, ne legyen kötelezve mindenki, mert akkor nagyobb nyomása lenne az órának”

- Az oktatók interaktívabbá tehetnék az órákat

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

„ha esetleg a tanárok beleraknának olyanokat, ami még interaktívabbá tenné az órákat, hogy ilyen adott szituációkat játszanának a diákok egy más között el, vagy a tanárral, az lehet, hogy sokat segítene a tanulásban és a megértésben is. Erre egy osztálytárs válasza: Ez megvolt, de volt ilyen, játszottunk, eljátszottunk egy állásinterjút. De ebből lehetne több.”

42

- Véleményük szerint, ha az oktatók érdekesebbé, könnyebben befogadóvá tennék az órákat, a diákok szívesen részt vennének a Munkavállalói ismeretek oktatáson.

„A fogadóképes kereslet meglenne rá, mert mi is elmondtuk azt, hogy minket érdekel ez a része, az a része, ha olyan ember tanítaná, és lehetne azt látni, hogy ennek van értelme, akkor természetesen szerintem mindenki, aki itt van, meg akik órán vannak, szívesen beülnének, mert lehet, majd 10 év múlva, vállalkozóként, jó helyen dolgozó, jó fizetéssel rendelkező emberként majd megköszönhetnék azoknak a tanároknak, akik minket tanítottak, csak egyenlőre ezt nem lehet észrevenni, de nem ezt tapasztaljuk.”

Összességében mennyire értékeli hatékonynak a Munkavállalói ismeretek órán megszerzett tudását, tapasztalatát?

Az első csoportban azok a tanulók, akik délutáni foglalkozás alkalmával, 4 X másfél órában vagyis a szabadidejükből elvett órák terhére vettek részt a foglalkozásokon, ők az 1- 100%-ig terjedő skálán, ahol 1 az egyáltalán nem hatékony és 100 a teljes mértékben hatékony, 60-65%-os hatékonyságra értékelték az órákat, mert az odafigyelés és a hozzáállás is kevésbé volt aktív körükben.

„Így, hogy délutáni foglalkozás volt, és bent kellett maradni, így kicsit kevesebb értelmét láttam, és így az odafigyelés is kevesebb volt, egy erős 60-65 %-ot adok”

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

Az első csoportban azok a tanulók, akiknek napközben, az órarendbe beépítve valósult meg az oktatás, a fenti skálán szintén 60%-os hatékonyságot jelöltek meg, mert kifogásolták, hogy nem volt számonkérés, ezért nem figyeltek oda sokan.

43

Javasolták, hogy beépítésre kerülhetne egy szűrési szempont, vagyis azok számára kerüljön beépítésre az órarendbe a Munkavállalói ismeretek képzés, akik szeretnének munkába állni és nem a felsőoktatásban tovább tanulást választják.

„Az ember akkor figyel, ha valami számonkérés biztosan van, ugye ez nálunk ez volt az, hogy nem ha nem is mindenki aludt órán, de nem nagyon sok embert foglalkoztatott ez a tananyag, és mivel nem volt számonkérés, ezért nem nagyon figyelt oda senki, csak néhány ember. De a 60% korrekt számunkra is.”

Elhangzott az a javaslat is, hogy a felsőoktatás rendszerébe is hasznos lenne bevezetni olyan órát, ahol ezeket az ismereteket tanítják a felsőfokú képzésben résztvevőknek

„Igen, ha én nagyban gondolkodom, sokkal hatékonyabb a felsőoktatásban ezt tanítani, amikor kilátásban van a cég.”

A második fókuszcsoportban résztvevő tanulók egyöntetűen 60%-os hatékonyságot jelöltek meg, mert a kérdéseik segítségével sikerült megtudniuk minden információt, amit hasznosnak tartanak a munkába állás szempontjából

„60%, a tananyag annyira nem maradt meg, de amit kérdeztünk, arra mindre válaszolt a Tanár úr.”

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

Az átadott ismeretek, technikák birtokában milyen érzései vannak a munkaerőpiacon való elhelyezkedéssel kapcsolatban?

44

- 1 fő válaszolta, hogy a képzés miatt magabiztosabbnak érzi magát,

„ezeken az órákon kapott tudásoknak megvan a hatalma”

- Mindkét csoportból összesen 7 fő saját tapasztalata, illetve belső félelme az, hogy elővigyázatosnak szükséges lenniük, mert sok esetben nem korrektek a munkáltatók a munkavállalókkal szemben. Mind az iskolából, mind a környezetükből azt a visszajelzést kapják, tapasztalják, hogycéltudatosnak, talpraesettnek kell lenniük, és hogy a becsületesség nem mindig a legjobb út, sokszor fontos a kikapuk megkeresése

„Így, hogy megvan most az a tudás, hogy mire kell odafigyelni, így azért sokkal magabiztosabbak vagyunk, hogy mire kell odafigyelni, hogy mivel nem tudnak átverni. Mert a tanárainkon is azt veszem észre, hogy azt mondják, vagy azt gondolják, hogy szerintük sem lehet úgy boldogulni, ahogy a nagykönyvben meg van írva, ahogy az ember elgondolja. Talpraesettnek kell lenni, mert különben elnyomják a másikat, tehát hogy a becsületes út nem mindig vezet jóra, kell keresni a kikapukat, egy kis ügyeskedés”

„most, hogy megkaptuk ezt a tudást, látjuk, hogy milyen nagy értelme van ennek az egésznek, mert át akarnak minket venni, és aztán az, hogy a közeljövőben mennyire fog ez megtörténni, azért mi leszünk a felelősek, az rajtunk fog múlni.

„Főleg azért, hogy fiatalon, aki nem tanul tovább, azt hamarabb átvágják, ha nincs dolgokkal tisztában az egyes munkahelyeken”

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

- Általános véleménye a válaszadóknak az, hogy azért fontos, hogy személyes órák legyenek, és szituációs gyakorlatok is beépítésre kerüljenek a képzésbe, mert ezek segítségével lehet megtanulni, hogy hogyan kell kiállni magukért, ha olyan helyzetbe kerülnek, ahol nem korrekt módon akarnak eljárni velük szemben

„meg ezért fontos, hogy személyes órák vannak, a szituációk gyakorlása, hogy kicsit megeddзék az embereket erre is, ha valami olyat csinálnak velük a munkakeresés során, akkor azt meg kell mondani”

- Mindkét csoport tanulói megkapták a releváns szakszervezetek elérhetőségeit, ahová fordulhatnak bizalommal, ez biztonságot nyújt számukra

„például erre volt jó, hogy kaptunk elérhetőségeket szakszervezetekhez, erre ez teljesen jó, email címet meg telefonszámot is, ráadásul úgy kaptuk meg, hogy nemcsak akkor hívhatjuk, ha valami probléma van, hanem akkor is, ha bármi kérdésünk van, akkor is kereshetjük őket. Ez biztonságos érzés.”

- 4 fő azt fogalmazta meg, hogy számára kicsit szorongás a jövőre gondolni, mert bizonytalan még számára a jövő, de ettől függetlenül a várakozás izgalma is jellemzi őket.

„Nyilván szorongós, mert magunkra leszünk utalva, és semmiért nem felelünk, csak meg kell tanulnunk az anyagot, de én jobban szeretek dolgozni, de én már várom, hogy lehessen menni és dolgozni”

„nem vagyok stabil, hogy most tanulnom kéne, vagy el kéne menni dolgozni”

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

„Még nem tudom, a technikumot mindenképpen szeretném elvégezni, ha úgy alakul, lehet szó a továbbtanulásról, de nem tudom, hogy lenne-e kedvem, energiám, hogy végigcsináljak egy egyetemet, én nem szeretek tanulni, nem tudom, hogy megéri-e, hogy még 4 évig csináljam,”

- A két csoportból összesen 4 fő biztosan nem szeretne továbbtanulni. Egyikük már várja a munkát, úgy látja, hogy több szabadidővel fog rendelkezni, mert az iskola után még a házi feladatot el kell végezni, míg a munka után, aminek vége délután 4-5 órakor, a szabadidő következik

„Jobban várom a munkát, mert ledolgozod a munkád, 4-5-ig, aztán szabadidőd van, itt az iskolába meg végigülöd a 7- 8 órát, aztán még feladnak egy valag tanulnivalót, még otthon is azzal foglalkozni, aztán itt van az este, nincs szabadidőd, ha dolgozol, 4-5 után ott van a délután, pénzt is keresel.”

„ Jó érzés arra gondolni, hogy elmenni dolgozni”

Ajánlaná más iskolákban is a Munkavállalói ismeretek kötelező bevezetését? Miért?

- A válaszadók 100%-a ajánlaná más iskoláknak is a képzés bevezetését, de bizonyos feltételekkel
- Egységes véleményük, hogy délelőtti óra legyen, ne a szabadidő terhére valósuljon meg
„A tanórák részeként ajánljuk, mondjuk ének-zene vagy néptánc helyett”
- Minden válaszadó azt javasolja, hogy egy tapasztalt, hiteles, gyakorló szakember is oktasson a képzésen, aki a saját példáján, tapasztalatain keresztül tudná átadni a tudást

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

„ugyanilyen körülmények között, hogy a helyben tanító tanár oktat, így nem (ajánlja). Legyen hitelesebb az oktató, ne egy képzést végezzen el, aztán mondja el, hanem egy 40 éve a szakmában dolgozó ember sokkal hitelesebb”

47

- 4 fő szerint szabadon választható és önként jelentkezős legyen a képzést, így csak azok fognak részt venni, akik valóban nyitottak az átadott ismeretekre

„Legyen jelentkezős, akit érdekel, aki csinálná, adjon be egy jelentkezést, ne legyen kötelezve mindenki, mert akkor nagyobb nyomása lenne az órának”

- Amennyiben az önismereti kvíz is beemelésre kerül, akkor igen
- Amennyiben interaktívabbá dolgozzák át, akkor igen

A két fókuszcsoporthoz nagyon különböző személyiségű diákokból állt.

Az első csoportban mindkét osztályban egyértelműen beazonosíthatóak voltak a domináns személyek, akik a moderátor többféle próbálkozása ellenére megadták a beszélgetés fő irányát. Minden kérdésre ők válaszoltak elsőként, hiszen az interjú nem úgy készült, hogy minden kérdésre mindenki egyesével válaszolt, hanem mint csoport adták meg a válaszokat.

Ugyanakkora a tananyag oktatójára vonatkozó 8. kérdésnél, tehát nagyjából az interjú 60%-nál, már az addig csendesebbek is merték vállalni a véleményüket. Ez csoportdinamika szempontjából még átlagos, megszokott működésnek mondható, ezeknek a résztvevőknek ennyi időre volt szükségük arra, hogy feloldódjanak, és szabadon kifejezzék egyéni véleményüket.

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

A diákok egymás közti nonverbális kommunikációjából az tűnt ki, hogy ők, mindkét osztály, egy erősen összetartó, egymást védelmező, a domináns személyeket tisztelő közösség. El is hangzik az interjú alatt, hogy az országban a budapesti mellett az övék a legjobb iskola.

48

Érdekes volt megtapasztalni, hogy mekkora igényt fogalmaztak meg az önismereti órák, a személyiségfejlesztő lehetőségek igénybevételére. Ez nagyon előremutató a diákok érzelmi intelligenciájára és önértékelési szintjére nézve.

Összességében az első fókuszcsoportos beszélgetés jó hangulatú, az elején főképpen a dominánsok véleményét tükröző, de a közepétől már szabadabb, oldottabb légkörű diskurzus volt.

A második fókuszcsoport bár valamivel heterogénebb volt, itt is megtalálhatóak voltak a domináns személyek. Ugyanakkor már az elejétől jól elkülöníthetően elhangzottak az egyes résztvevők különböző véleményei. Igaz, az egyik osztályban egy tanuló különösen beszédes és véleményformáló volt, mégis ki tudtak mellette bontakozni a többiek is.

Ebben a csoportban is voltak visszahúzódóbbak, de a moderátor személyesen nekik címzett kérdésére mindig válaszoltak, igaz, többször „Nem tudom” volt a válasz.

Ezen az interjún a diákok több személyes érzelmet osztottak meg a csoporttal, oldott hangulatú, a félelmeiket, szorongásaikat is felszínre hozó beszélgetés volt. Érdekes volt megtapasztalni, hogy egyesek mennyire önreflexíven tudják megfogalmazni a tanuláshoz, illetve saját magukhoz való viszonyukat. Ez ugyanúgy, mint az előző csoportnál szintén információkat tartalmaz a diákok EQ és önértékelési szintjét tekintve.

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

Összességében a második csoportban az elsőhöz képest sokkal egyenrangúbb diskurzus alakult ki, ugyanakkor az első csoporthoz hasonlóan fejlett érzelmi intelligenciával és az önismeretre való igénnyel rendelkező fiatalok adtak válaszokat a moderátor által feltett kérdésekre.

A válaszokból megállapítható, hogy mindkét csoport számára egy plusz teher volt a Munkavállalói ismeretek órán való részvétel. A résztvevő diákok 75%-a, vagyis a 16 főből 12 főnek a délutáni órákban zajlottak az órák a szabadidejük terhére. Ez rendkívüli tiltakozást, ellenérzést, ellenállást szült a tanulóknban.

A fentiek okán, illetve a jobb hatékonyságot célul tűzve ki, az órákat a délelőtti sávban, az órarendbe beépítve, a többi tantárggyal egyenrangúan javasolt oktatni, kiegészítve számon kérős blokkokkal is.

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

Kizárólag a diákok elmondása alapján nem lenne korrekt véleményt nyilvánítani a tanári hozzáállásról, mivel az első csoport alapvetően a tanárok attitűdjét kevésbé kritizálta, mindezzel együtt mégis szükséges megemlíteni, ugyanis a második csoport kifejezetten sarkos ellenvéleményt fogalmazott meg a tanító tanárokkal szemben, mégpedig arra vonatkozóan, hogy érezhető volt az alacsony motivációjuk, amely nem segítette a diákok talán még alacsonyabb motivációjának felkeltését. Fontosnak tartják, hogy egy gyakorló szakember is részt vegyen az oktatásban.

Javasolt az oktatókat úgy kiválasztani, hogy a téma iránt valóban érdeklődő pedagógusok tanítsák ezt a tárgyat, illetve bevonni olyan gyakorló szakembereket, akik az aktuális szakirányhoz kapcsolódóan meg tudnák osztani saját véleményüket a diákokkal, akik saját tapasztalataiknak közös feldolgozásával tudják segíteni a tanulókat, ezzel támogatva a való életben való könnyebb eligazodást.

A fókuszcsoportos interjúkon elhangzottak azt támasztják alá, hogy a 3 hónapos időtartamú, heti egy délelőtt, illetve a 4 alkalmas, heti egy délután megtartott Munkavállalói ismeretek órán résztvevők első fókuszcsoport tagjai szerezték a legtöbb, a tankönyvben fellelhető tudást a képzésből. Ők tudtak megnevezni konkrét ismereteket, információkat. De kérdéseik mentén is új ismeretekre tettem szert.

Ugyanakkor az órákon a diákok által feltett kérdések megválaszolásával a 2 hónapos, heti 1 délután megtartott órán résztvevő második fókuszcsoport tagjai is megkapták azokat az információkat, melyek személy szerint érintették őket, melyek felmerültek bennük a témában.

Összességében, mint az oktatásban általában, a résztvevők saját kérdéseinek feltételének lehetősége nagyon pozitív eredményt produkálhat, motiválhatja a diákokat a gondolkodásra, a tématerületek alaposabb körülményére, a válaszok mentén az ismereteik bővítésére.

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

Szüleikkel a diákok 25 %-a beszélgetett a Munkavállalói ismeretek kapcsán felmerült gondolatairól, kérdéseiről.

Ennek a kutatásnak a kereteibe nem fér bele, de tanulságos lenne megvizsgálni, hogy milyen témákról beszélgetnek a diákok a szüleikkel. Mert az interjúkból az derül ki, hogy ezekről az órákról, az órákon elhangzott témákról nem jellemző, hogy beszélgetnének, ugyanúgy, ahogy az otthoni kassza, az otthoni költségek elosztásáról sem, pedig mindkét téma nagyon fontos, és jelentős a diákok jövőtervezése, szocializációja szempontjából.

A kortársakkal azon tanulók, akik tovább tanulnak, nem, míg a munkába állók gyakrabban beszélgetnek a munka világát érintő kérdéskörökről. Ez mindenképpen megnyugtató, hogy bár a szülőkkel kevésbé intenzív ezekben a témákban a kommunikáció, a kortársak egymás között érzik ezeknek a témáknak a fontosságát.

Általánosságban elmondható, hogy a válaszadók a tananyagot gyakorlati példákkal, vállalkozásmenedzsment ismeretekkel és pénzügyi ismeretekkel egészítenék ki, interaktívabbá tennék az órákat, és bevezetnék a résztvevők egyéni kompetenciáinak, készségeinek feltárását.

Az első csoport diákjai hiányolták a számonkérést, állításuk szerint ez adhatna egy külső motivációt a képzés hasznosabb elvégzéséhez.

Az 1-100%-ig terjedő skálán, ahol 1 az egyáltalán nem, 100 a teljes mértékben, az egyik csoport 65%-os, míg a másik csoport 60%-os hatékonyságot állapított meg.

Azon válaszadók, akik továbbtanulnak, számukra a munkába állás a távolabbi jövőben válik aktuálissá, ezért számukra nincs központi helyen a munka világához köthető érdeklődés. Ők szívesebben tanulnának a Munkavállalói ismeretekről az egyetem alatt, amikor aktuálissá válik számukra a munkavállalás.

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

Akik a középfokú iskola után elhelyezkednek, ők vegyes érzelmekkel viseltetnek a munka világa iránt, nagy részüket a bizalmatlanság jellemzi, kevesebben saját tapasztalat által, többségük hallomásból ismert rossz példák alapján úgy vélekedik, hogy a munkáltatók a legtöbb esetben a fiatal pályakezdőket kihasználni, átverni akarják, és véleményük szerint az egyenes út nem mindig vezet jóra, mert a becsületeseket elnyomják, és ügyeskedni kell, a kiskapukat megtalálva szükséges általában az élethez hozzáállni.

Nagyon elkésérítő a diákok ezen hozzáállása, hiszen a Magyarországra jellemző urambátyámrendszer, mely a személyes kapcsolatok kihasználására, a kiskapuk felkutatására és kiaknázására, a bizalmatlanságra épül, erre a generációra is áthagyományozódik, ezzel nehezítve ezt a több évszázada működő kártékony rendszer felszámolását.

A megkérdezett diákok kicsi hányada szorong munkába állástól, de összességében mindenki, aki ebben a lehetőségben gondolkodik, várja, hogy elkezdje az életét munkavállalóként.

Amennyiben bekerül a képzés a tanrendbe és délelőttönként lesz elérhető, illetve az oktatói közösség kiegészül gyakorlati szakemberekkel, abban az esetben minden diák, aki részt vett a fókuszcsoporton, ajánlja más iskolák számára is a Munkavállalói ismeretek képzés megtartását.

Fókuszcsoporthoz beszélgetések

I. számú fókuszcsoporthoz interjú

- **Helyszín:** Kisalföldi ASZC Roth Gyula Mezőgazdasági Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium
- **Részvevők:** 8 fiú hallgató, 4 fő faipari technikus és környezetvédelmi technikus, 4 fő erdész

Nyitó kérdés: mindenki mondjon magáról néhány szót, a moderátor is csatlakozik a körhöz

Bemutatkoznak a tanulók egyesével, én VM vagyok, és a 13. C-be járok, a mi osztályunk összevont osztály, mi faipari technikusok és környezetvédelmi technikusokat vagyunk egy osztályban, én a faiparra járok. A faiparosok a faipar a tervezéssel és szervezéssel foglalkoznak, az asztalosok a szakmunkások, mi pedig a különböző tervezéssel, dokumentációkkal, gyártás-előkészítéssel, gyártásszervezéssel foglalkozunk. Nekünk a gyakorlat mellett több az elmélet. Faipari mérnöknek szeretnék továbbtanulni. KM vagyok, mi már túl vagyunk az érettségien, most a technikumba járunk, tervezem a továbbtanulást ide a soproni egyetemre, ipari termék és formatervező mérnök szakra. HB vagyok, oda járok, ahová a többiek, gondolkozom a továbbtanuláson, ha nem jön össze, akkor vasutas leszek, mozdonyvezetőnek jelentkeztem, CsCs vagyok a 13. b osztályból, erdész technikusként vagyok, erdész mérnökként szeretnék továbbtanulni, KM. vagyok, én is erdőmérnöknek tanuló, és én is tervezek továbbtanulni Gödöllőre agrármérnöknek. Engem KK-nek hívnak, erdész technikusként tanuló, a továbbtanuláson gondolkodom, mint a többiek, erdész mérnöknek jelentkezne ide Sopronba. GyA. vagyok, a 13.b osztály tanulója, én is Gödöllőn szeretnék továbbtanulni. MB-nak hívnak, én is 13.c-be járok, szeretnék továbbtanulni ide Sopronba a formatervezés és művészeti szakra. A faipari képzés fellegvára ez az iskola.

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

Milyen formában került sor az iskolában a Munkaerőpiaci ismeretek óra megtartása? Az adott módszert mennyire tartotta hatékonynak? Amennyiben kevésbé, milyen formában tudná inkább elképzelni az órák megtartását? Miért a javasolt módszert választaná?

54

13.c: Elméletileg több óra lett volna, de 3 vagy 4 alkalommal volt, délutánonként, mert összevontuk az órákat. Összevonva letudtuk az összeset, személyes órák voltak.

13.b: Nekünk 3 hónap volt, most volt egy összegző óránk 1 hete. Az órarendbe be volt építve délelőtt, 2 tanár tanított bennünket.

13.c: Ha be lenne építve az órarendünkbe, és nem délutáni foglalkozásként kell részt venni rajta, akkor még működhetne is, egy fokkal jobb lenne, jobban megszervezni azt is, kicsit interaktívabbá tenni, mindazonáltal működne az e-learninges is, ha egy kezelhető felületen történhet mindez, mert akkor vissza lehetne tekinteni arra, ha munkába állunk, és nem kell fellapozni a könyvet, hanem pár klikkeléssel megoldjuk.

13. b: Szerintem azért jobb személyesen, mert tudunk kérdezni a tanároktól, akik leadják az órát, hogy mit nem értünk esetleg. Mi is megtapasztaltuk, hogy milyen az, amikor az órarendbe van beépítve az óra, és milyen az, amikor órák után kell részt venni rajta, amikor óra után mentünk be, mindenki azt érezte, hogy teljesen felesleges, mert csak a szabadidőnk megy el, igazából nem volt hülyeség az óra, mert teljesen normálisan vettük a követelményeket, de kicsit bosszantó volt, ahogy a szabadidőnköt vették el.

Valamelyik részét meg lehetne támogatni valamely részeket e-learning résszel, vagy inkább a személyes oktatás a hatékonyabb szerintetek?

T1: A személyes óra a jó. Ha bent vagy az órán, az még a rosszabb hozzáállásúaknak is átvészélhető, egy fiatal előbb mondja azt, hogy nem érdekel, főleg, ha délután kell bemenni.

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

Sorolja fel, hogy milyen új konkrét ismereteket, információkat, gyakorlati tapasztalatot szerzett, milyen új technikákat tanult a Munkaerőpiaci ismeretek órákon való részvétele során?

55

13. b: Megtanultuk, hogy ha munkába szeretnénk állni, milyen adatok kellene hozzá, mit kell csinálni és hogyan kell viselkedni egy interjúkn, mit várhatunk, milyen kérdéseket tehetnek fel, megismerhettük önmagunkat, voltak kvízek, milyen munka felel meg számodra, rávitt arra, hogy milyen a személyiséged, és az milyen úton terelhet tovább. Mit lehet várni, ha munkába állunk, például a szerződések terén. A lényege az volt, hogy elgondolkodj azon, hogy miben vagy jó és miben nem, hogy elgondolkodj magaddal kapcsolatban, hogy milyen személyiséged van

13.c: Nálunk a hivatalos dolgok, például szerződéses dolgok, a munkába állás folyamata, a felmondás folyamata, nálunk nem voltak kvízek, mint náluk, inkább hivatalosabb dolgok voltak, az órák nagy általánosságokban mentek, a miénk volt a hivatalosabb rész, nekünk sokkal szárazabb volt, beszélünk a munkavállaló jogairól, hogy ne hogy átvágjanak minket a munkahelyen. Hiányzott, ami a másik osztálynál volt, a személyesebb beszélgetés

Volt-e lehetősége az órákon a munka világgal addig, vagy az órák során felmerült kérdései tisztázására? Milyen formában? Számára megfelelő, alapos válaszokat kapott?

13.c: Igen, mindig megkérdezte, hogy van-e valami kérdés, és kérdeztünk is, ha valami nem volt egyértelmű, akkor a tanárnő nagyon kielégítő válaszokat tudott adni, példákon keresztül magyarázta el.

13.b: Volt is egy vitánk tanár és diák között pont a kvízzel kapcsolatban meg kellett adni, hogy mit érzel magad iránt, jelzőket, és azt te megadtad, de más is gondol rólad dolgokat, és pont ebben volt a vita, hogy mit gondolnak rólad mások, és magad döntöd el, hogy ezek igazak-e rád, mert nem teljesen látja mindenki, hogy milyen vagy, mindenki nézőpontját meg tudtuk

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

magyarázni. A munkával kapcsolatban is kérdezhettünk, de nemigen kérdeztünk vissza, mert érthető volt, amit mondott a tanárnő.

Mennyire jellemző, hogy a megtanult ismereteket megosztotta otthon szüleivel, testvéreivel, rokonaival? Tudott-e új információt nyújtani számukra?

T1: Ez azért is más, mert valaki, aki kollégista, vagy aki nem az, azoknál más, akik kollégisták, nem fogunk erről beszélgetni a hétvégén, amikor haza megyünk, nem volt ilyen.

T2: Nekem nővérem jogász, el tudtam neki mondani, hogy mi volt.

Milyen változást érez az órákon való részvétel óta a kortársaival a munka világáról való beszélgetésekkel kapcsolatban?

13. c: Nem mondanám, hogy belső körben köztünk ez nagy téma lenne, inkább azon a téren volt befolyásoló jelleggel, amikor valami interjúra megyünk, vagy hivatalosabb ügyet intéztünk. Nem szoktunk dumálni a munkavállalásról. Úgy van, hogy sokan továbbtanulnak, vagy akik dolgozni kezdenek, azok vagy otthon, saját cégnél, vállalkozásnál helyezkednek el, vagy megvan előre a helyük. Nálunk a faipari szakmában sokan vannak, akiknek otthon saját vállalkozásuk van, és egyből fel is veszik a gyereket, és együtt dolgoznak. Van olyan osztálytársunk, akiknek saját gyáruk van, raklapokat gyártanak.

13.b: Biztosabb lettem, hogy tovább kell tanulni, de egyébként ugyanezek, mint amit a másik osztály mondott

Mit tanácsolna, amennyiben releváns, a tananyagfejlesztőknek, mely fejezeteknél lenne szükség az ismeretanyag csökkentésére, és mely fejezeteknél lenne szükség a leírt

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

információk kibővítésére, részletezésére? Kérem konkrét példák, javaslatok megfogalmazását!

13.b: Példákból lehetne több, példa minden szakaszhoz, ha valamiről szó van, nem is feltétlenül személyes példa, amit a tanár tud mondani, hanem azt, amivel meg tudjuk érteni az adott dolgot. Pont ilyen volt, amikor pont a munkafelvételnél, vagy nem is tudom, a Tanár úr mondott egy olyan tök jó példát, és az egész osztály megértette, mert beleég az emberbe jobban

13.c: Szerintem amivel ki lehetne egészíteni, lehet, hogy volt ilyen, csak én nem voltam ott, sokkal jobban kellene foglalkozni a vállalkozásindítás témájával, arra fókuszálva plusz ismeretek, hogy hogyan kell, milyen jogi háttere van, mert ugye nekünk 9.-ben volt egy ilyen óra, hogy Pénzügy és vállalkozói alapismeretek, ott azért erről volt szó, és ott is indítottunk, hogy ami itt voltak az első fejezetek, ezekről mi már akkor beszéltünk, de jobb lenne részletesebben belemenni, állami támogatás, pályázati lehetőségek, finanszírozás, mert a szakunkhoz az mégis jobban kapcsolódik,

Mit tanácsolna, amennyiben releváns, a tananyag oktatójának, az ismeretek átadása során milyen tanítási módszereket javasolna gyakrabban használni, mely témák tekintetében, miért? Mely módszereket javasolná mellőzni vagy átalakítani, hogyan, mely témák tekintetében, miért?

13. b: T1: Ha az lenne a cél, hogy megtanítsuk a diákoknak ezeket, hogy tudni kell, és kész, akkor számonkérés, akkor dolgozat meg számonkérés van

T2: A Kvíz nagyon jó volt

T3: Ha azt akarnám, hogy személyesebbek legyenek az órák, akkor nekünk nagyon nagy az osztálylétszám, 25 fő, ha túl sokan vannak, akkor nem lehet annyira személyes az óra, mondjuk

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

kisebb csoportokra osztani az osztályt, mondjuk 12 ember 1 csoportba, vagy még annál kevesebb, mert kicsi csoportba személyesebb tudna lenni

T4: Esetleg kérdezz-felelek stílusban, az is tudna aránylag segíteni, mert az eléggé kellemetlen, hát nem kellemetlen, de nem tud elég eredményes lenni, ha csak a tanár leadja az anyagot és vissza sem kérdez, hogy mit éreztek a diákok az órák során, nyilván nem volt nálunk ilyen, nem az, a tanárnőtől mindig tudtunk kérdezni, volt rá lehetőség, hogy visszakérdezzünk

T5: Szerintem a minket oktató tanárok igyekeztek minden tőlük telhetőt megtenni, hogy érdekesebbé tegyék az órát, nagyon, amin változtatnék, azt nem, de tényleg egy teszt egy témakör végén esetleg tudna segíteni

T6: Ha esetleg a tanárok beleraknának olyanokat, ami még interaktívabbá tenné az órákat, hogy ilyen adott szituációkat játszanának a diákok egy más között el, vagy a tanárral, az lehet, hogy sokat segítene a tanulásban és a megértésben is. Erre egy osztálytárs válasza: Ez megvolt, de volt ilyen, játszottunk, eljátszottunk egy állásinterjút. De ebből lehetne több.

Összességében mennyire értékeli hatékonynak a Munkavállalói ismeretek órán megszerzett tudását, tapasztalatát?

13.b: Így, hogy délutáni foglalkozás volt, és bent kellett maradni, így kicsit kevesebb értelmét láttam, és így az odafigyelés is kevesebb volt, egy erős 60-65 %-ot adok. A többi osztálytárs egyetért ezzel.

13.c: T1: Az ember akkor figyel, ha valami számonkérés biztosan van, ugye ez nálunk ez volt az, hogy nem, és ha nem is mindenki aludt órán, de nem nagyon sok embert foglalkoztatott ez a tananyag, és mivel nem volt számonkérés, ezért nem nagyon figyelt oda senki, csak néhány ember. De a 65% korrekt számunkra is.

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

T2: Szerintem az lett volna egy szűrés szempont, hogy ha akar valaki továbbtanulni, akkor azt hátrébb rakják, és inkább azokat veszik előre, aki nem akar, és előtérbe helyezik, aki munkába akar állni, mert azoknak, akik továbbtanulnak, később lesz ezekre az ismeretekre szükségük, mint azoknak, akik tovább mennek.

T3: Igen, ha én nagyban gondolkodom, sokkal hatékonyabb a felsőoktatásban ezt tanítani, amikor kilátásban van a cég.

T4: Azoknak, akik szeretnének dolgozni, nekik a végzős, 12-13. évfolyamon kell ezt tanítani.

Az átadott ismeretek, technikák birtokában milyen érzései vannak a munkaerőpiacon való elhelyezkedéssel kapcsolatban?

13.b: Így, hogy megvan most az a tudás, hogy mire kell odafigyelni, így azért sokkal magabiztosabbak vagyunk, hogy mire kell odafigyelni, hogy mivel nem tudnak átverni, mert azért át akarnak verni, itthon Magyarországon főképpen. Itt már nem lehet senkiben megbízni, legalábbis sajnos az eddigi tapasztalatok alapján az életpálya modell elég negatív. Mert a tanárainkon is azt veszem észre, hogy azt mondják, vagy azt gondolják, hogy szerintük sem lehet úgy boldogulni, ahogy a nagykönyvben meg van írva, ahogy az ember elgondolja. Talpraesettnek kell lenni, mert különben elnyomják a másikat, tehát hogy a becsületes út nem mindig vezet jóra, kell keresni a kikapukat, egy kis ügyeskedés.

13.c: T1: Most, hogy megkaptuk ezt a tudást, látjuk, hogy milyen nagy értelme van ennek az egésznek, mert át akarnak minket verni, és aztán az, hogy a közeljövőben mennyire fog ez megtörténni, azért mi leszünk a felelősek, az rajtunk fog múlni.

T2: Főleg azért, hogy fiatalon, aki nem tanul tovább, azt hamarabb átvágják, ha nincs dolgokkal tisztában az egyes munkahelyeken.

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

Ha tisztában is vagy vele, ahhoz kell egy kiállítás, hogy odaállj a főnök elé, és azt mondd neki, hogy ez nem így van, tehát hiába tudod, hogy át akar téged verni, ha nem mersz odaállni, vagy nem vagy elég karakán, ha nem vagy olyan bátor, akkor nem számít, hogy tudod-e.

T1: Ezeken az órákon kapott tudásoknak megvan a hatalma, meg ezért fontos, hogy személyes órák vannak, a szituációk gyakorlása, hogy kicsit megeddzék az embereket erre is, ha valami olyat csinálnak velük a munkakeresés során, akkor azt meg kell mondani, és például erre volt jó, hogy kaptunk elérhetőségeket szakszervezetekhez, erre ez teljesen jó, email címet meg telefonszámot is, ráadásul úgy kaptuk meg, hogy nemcsak akkor hívhatjuk, ha valami probléma van, hanem akkor is, ha bármi kérdésünk van, akkor is kereshetjük őket. Ez biztonságos érzés.

Ajánlaná más iskolákban is a Munkavállalói ismeretek kötelező bevezetését? Miért?

Mindenképpen, egyhangúan igen a válasz. A tanórák részeként ajánljuk, mondjuk ének-zene vagy néptánc helyett.

II. számú fókuszcsoporthos interjú

- **Helyszín:** Kisalföldi Agrárszakképzési Centrum Hermann Ottó Környezetvédelmi és Mezőgazdasági Technikum Szakképző iskola és Kollégiumának
- **Részvevők:** 8 hallgató, 1 fő lány, 7 fő fiú, 4 fő környezetvédelmi technikus és kertépítő, 4 fő erdész

Milyen formában került sor az iskolában a Munkaerőpiaci ismeretek óra megtartása? Az adott módszert mennyire tartotta hatékonynak? Amennyiben kevésbé, milyen formában tudná inkább elképzelni az órák megtartását? Miért a javasolt módszert választaná?

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

T1: Igazából délután volt a 7. 8. órában, mert csütörtökön csak 6 óránk van és így beleépítették az órarendbe.

Heti hány alkalom volt?

T1: Heti egy

Mennyi időn keresztül?

T1: Körülbelül 2 hónap

A tankönyv alapján mentetek, egyáltalán láttátok a tankönyvet?

A tankönyvet a tanár úr kiosztotta, de igazából nem használtuk szerintem, egyszer - egyszer belenéztünk inkább ilyen pptket mutatott.

Mit gondoltok mennyire volt hatékony az, hogy ilyen személyesen ment ez az óra, mert azt tudnotok kell, hogy volt arról szó lehet, hogy e - learning formában tanultok, tehát kiadják a tananyagot és saját magatok dolgoztátok volna fel. Mennyire volt hatékony az szerintetek hogy ilyen személyes oktatás volt az e learningel szemben vagy az e - learning is jó lett volna?

T1: Hát így azért szerintem hatékonyabb volt, mert, hogy csak úgy kiosztják, nem veszi rá a diákokat arra hogy csak úgy maguktól megcsinálják

T2: Hát biztos, hogy nem

T3: Így azért hatékonyabb

Nálatok? Hányszor volt, hogyan zajlott?

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

T1: Heti 2 órában csütörtökönként 7. 8. órában

De akkor egyben voltatok?

T1: Nem külön voltunk

T2: Nekünk is kiosztották a könyveket, de mi egyszer sem néztünk bele. Igazából ugyanazokat a ppt-eket mutatták, de annyira nem vitték túlzásba a dolgokat. De ahhoz képest, hogy ez egy olyan tárgy, amihez egy olyan tanár kell, aki ezt normálisan tudja oktatni

Jobb volt így személyesen vagy az e-learning is lehetett volna?

T1: Igazából szerintem mi is azt gondoljuk, ahogy a többiek is elmondták, ezzel a kötelező iskolai 2 órával rá voltunk valamilyen szinten, nem azt mondom, hogy kényszerítve arra, hogy ezt meghallgassuk, végig csináljuk, ott legyünk. Teljesen más lett volna, ha megkapjuk e-learningbe és akkor egyvalaki megcsinálja az osztályban mindenkiét és szerintem így sokkal jobban fel lehetett mérni mindenféle tevékenységet

Hogyan lehetett volna izgalmasabbá tenni az órát?

T1: Mivel jogról szólt az egész, ezért ezt nem lehetett izgalmassá tenni. Ez egy nagyon száraz anyag.

T2: Igazából szerintem és mindenben azt mondom, hogy egy ilyen valamilyen szinten a gyakorlatban kellene tanítani, vagy hogyha behozott volna egy bármilyen kézzel foghatóbb jogszabályt, vagy papírra lelett volna írva, hogy ez meg ez a törvény és akkor ezzel meg ezzel összefügghet és akkor igazából sokkal kézzel foghatóbb lett volna, mint az hogy azt beszéltük, hogy ezek vannak.

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

T1: Ezért van a könyv, gondolom ezért kellett volna a könyvet használnunk

T2: De igazából ez nem volt

63

Nálatok, hogy lehetett volna izgibb vagy izgi volt és jó volt így?

T1: Szerintem, ahogy ők is elmondták egy ilyen jogot nem lehet érdekessé tenni, mert ami le van írva úgymond az le van írva és magát ezeket a felépítéseket meg hogy hogyan jön létre a munkaviszonyt azt nagyon másképp nem lehet előadni.

T2: Igazából nem tudom, hogy de én még arra gondoltam, hogy nem tudom, hogy mennyire lehet egy tanárnak a saját véleményét, tapasztalatait/ tapasztalatát, hozzáállását mennyire lehet hangoztatni vagy belevonni, de szerintem, ha ő elmondja róla a saját gondolatait és azt, hogy ő mit és hogy csinálna és mért, és ez a jogszabály miatt jó és mért nem jó. Így sokkal felfoghatóbb dolog lett volna, mint hogy a ppt-ről felolvassa, mint bárki más vagy egy diák aki az órán ül mert ugyan ott tartunk mintha mi olvastuk volna.

Sorolja fel, hogy milyen új, konkrét ismereteket, információkat, gyakorlati tapasztalatot szerzett, milyen új technikákat tanult a Munkavállalói ismeretek órákon való részvétele során?

T1: Hát

Nem baj, ha nem tudtok semmit!

T1: Hát új dolgot nem tudnék mesélni szinte semmit szerintem, nem volt semmi, egy sima külön óra volt, nem volt, hogy írjunk belőle dolgozatot, mindenki eldönthette, hogy megtanulja vagy nem

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

T2: *Hát igen nem voltak. A munkaidőre a bérezésre vonatkozó dolgok stb., ezek el lettek röviden mesélve, nagyjából ennyi igazából egy kicsi alapot adott, ha elindulunk akkor mire kell figyelni mire kell vigyázni szerintem de ez túl rövid volt ahhoz hogy valami megmaradjon, vagy legyen értelme jobban.*

T3: *Nálunk sem volt nagyon sok minden a munkaidőről beszéltünk, hogy egy nap mennyi lehet meg a bérezésről, ami érdekesebb volt egy kicsit, de amúgy nem maradt meg nagyon semmi.*

Többiek valami?

T4: *Konkrétan ugyan az, nagyon mélységébe nem mentünk bele semmibe*

T5: *Igazából úgy kellett volna megoldani, hogy ne legyen tanárnak és diáknak egyaránt teher ez az egész dolog, mert azon kívül, hogy plusz 2 órát itt kellett maradnunk, mert az az egy szabadnap volt, minden nap 7-8 óránk van, ezért fáradtak is voltunk azokon az órákon, mindenkinek tehet volt, és nem tudtuk annyira jól értelmezni a dolgokat.*

T4: *Jó hát azért a tanár úr sem erőltette meg magát az is igaz*

Volt-e lehetősége az órákon a munka világával addig, vagy az órák során felmerült kérdéseit tisztázására? Milyen formában? Számára megfelelő, alapos válaszokat kapott?

T1: *Mi kezdünk? Igazából volt, legalább is rengeteg kérdés volt, hogy akkor a 20-25 év alatti adómentességről beszéltünk, mindenre rákérdeztünk, de igazából nálunk ebből probléma nem volt mert igazából rengeteg kérdés volt, amire tudott a tanár úr válaszolni, úgy hogy szerintem talán ez volt a legkommunikatívabb dolog az egészben mert itt lehetett a legtöbb információt szerezni nem amit az órán elmondott*

T2: *Igazából arról beszéltünk, ami minket érdekel*

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

T1: Mindenkinek a saját érdeklődési köréből

Milyen kérdéseket tettetek fel? Mondotok egy – kettőt, ami elhangzott, csak hogy mire voltatok kíváncsiak? Az emlékek már elmentek?

T1: Egyébként tényleg így van, az utolsó alkalommal lett volna akkor teljesen más lett volna ez az egész.

T2: De konkrétan, amire én emlékszem, ami kérdés több is volt, hogy ha ilyen fiatalon akarunk vállalkozást csinálni, milyen tapasztalat kell, hogy álljunk neki, milyen beruházások szükségesek, milyen jogi követelményei vannak milyen végzettség szükséges egy vállalkozás elindításához, alkalmazottat hogyan tudunk foglalkoztatni?

És egyébként vállalkozás menedzsmentet nem tanultok?

T1: Nem

T2: De, pénzügyi és vállalkozási ismeretek az van, de az is hasonló kaliberű volt. Annak is az lett volna a célja, hogy ha a diák kikerül az életbe valamilyen szinten belelásson ebbe de ahhoz meg egy olyan személynek kellene bejárni tanítani aki a való életben is ezzel foglalkozik és nem azzal tölti idejét hogy napi 7 8 órában bejár tanítani és végül is elképzelése sincs a dologról

T1: Hát igazán napra késznek kellene lennie

T2: Igen mert a jogszabályok hetente is változhatnak egy - egy dologról, mert ő kijött az egyetemről megtanulta ezeket 30 éve és már rég nem azok a jogszabályok vannak érvényben. Hát mondjuk nálunk ez nagyon sokszor előfordult

Akkor ez azt jelenti, hogy ami a fő téma volt az a vállalkozás menedzsment meg vállalkozás?

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

Nálatok hogy volt, ti tettetek fel kérdést?

T1: Igen, nálunk is az volt, hogy abból tanultunk valamit, amit kérdeztünk, az oktatás, amit mondtak ők is, hogy a tanárnak nem volt hozzá köze, csak leadta, inkább a kérdésekből tanultunk.

Ti milyen kérdéseket tettetek fel?

T1: Én emlékszem, hogy ha valaki a pályázatokról érdeklődik, vagy céggel, vagy vállalkozással kapcsolatban hogyan lehet pénzhez jutni, vállalkozással kapcsolatban.

T3: Igazából szerintem, ha valaki erre kíváncsi, akkor egy illetékes személyt, egy pályázatíróat kérdez meg, és ha ez már egy előrehaladott stádiumban van, akkor ez az iskolán kívül esik már.

T4: Meg pályázatíróval csináltatja meg, hogy biztosabb legyen, mert sokkal nagyobb eséllyel vesznek részt akkor a pályázaton.

Mennyire jellemző, hogy a megtanult ismereteket megosztotta otthon szüleivel, testvéreivel, rokonaival? Tudott-e új információt nyújtani számukra?

T1: Hát nem nagyon.

T2: Én egyszer talán beszéltem Apukámmal, semmi különös, de a szabadságról, hogy vannak a szabadságok, beosztások, mert előtte vettük a szabadságokat az órán, ezért elbeszélgettünk erről.

T3: Én megszoktam Édesanyámmal, mert ebben dolgozik, és nagyon sok pályázatot ír, szoktam vele erről beszélgetni, de azért, mert volt ilyen óránk, azért nem.

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

T4: Nem volt szó az óráról, nem nagyon beszéltünk róla

T5: Igazából, ami elhangzott órán, és már tudtam, hogy nem így működik, azt természetesen fennhangon elmondtam a szüleimnek és tényleg megerősítettek, hogy nem úgy működik, huszon x éve magánvállalkozók, és működnek és embert alkalmaznak, ezért javították ki az itt hallottakat.

67

Milyen változást érez az órákon való részvétel óta a kortársaival a munka világáról való beszélgetésekkel kapcsolatban?

T1: Mi azért szoktunk beszélni erről, mert 12. év, itt el kell gondolkodni azon, hogy ha valaki innen kikerül, kezébe kapja a technikusit, hogyan tovább, mert ez egy kihalásra épülő szakmai. Mert 1-1- munkahelyen 40-45 éve ugyanazon a poszton 1 ember van, ez az erdészségre és a hivatásos vadászra is jellemző, főleg a jó helyen, ahol megbecsülik az embert, oda el kell menni előtte dolgozni, hogy megismerjék az embert, hogy akkor én jövőre végzek, és ne másnak adják a helyet, hanem hívjanak, hogy megkérdezzék, megyek-e oda dolgozni.

T2: Sokszor szóba szokott jönni, közös tapasztalatok, nyári munka, ha dolgoztunk együtt, vagy külön, erről szoktunk témázni, de nem lett sűrűbb az órák miatt. Szakmai gyakorlaton a szakmán belül az emberek nagy része egy helyre ment. Ott voltunk 5-6 ember.

Mit tanácsolna, amennyiben releváns, a tananyagfejlesztőknek, mely fejezeteknél lenne szükség az ismeretanyag csökkentésére, és mely fejezeteknél lenne szükség a leírt információk kibővítésére, részletezésére? Kérem konkrét példák, javaslatok megfogalmazását!

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

T1: Igazából azt a részt kell kiemelni, az egyéni vállalkozásról szóló részt, azt pedig, ami annyira nem fontos, vagy nem kell olyan sokat használni, azt kevésbé, sokkal interaktívabban kellene oktatni.

T2: Rengeteg szakkifejezés, szakszó volt benne, ezt le lehetne egyszerűsíteni, mondjuk úgy, hogy személyes dolgok alapján, példákkal, amik segítenének megérteni a szakkifejezéseket.

T3: Olyan ember kellene, aki naprakész, aki dolgozik ebben, olyan példákat mondani, amik sajátok

T4: Esetleg ötleteket adni, hogy ha ő most ilyen stádiumban tartana az iskolájával, a végzettségével, és kikerülne innen, merre lépne tovább, mit nézne meg először, mivel érné meg foglalkoznia, ami ennyi idő s fejjel felvállalható, nem jár nagy felelősséggel, amivel igazán el lehet kezdeni, mert akkor nem az lenne, hogy ez is, az is megéri, mert ezeknek nincs igazából utánaszámolva, csak mondják, hogy biztosan megéri, de egy 5 perces számolásból ki lehet számolni, hogy valójában nem, miközben egy vállalkozó ezt meg tudná mondani.

T3: Igazából a fejében vannak a számok, hogy mit hogyan kell kiszámolni, és pillanatok alatt meg tudná mondani, hogy az most jó vagy nem, nem úgy, mint valaki, aki életében nem csinálta ezt, csak részt vett egy képzésen, és azt mondja el.

T5: A vállalkozásmenedzsment a kertépítőknél is jó lehet.

Ha állami elhelyezkedésben gondolkodunk mindkét oldalon, akkor rosszabbul jár az, aki állami fenntartású helyen helyezkedik el?

T1: Egy állami cég sokkal biztosabb állást nyújt, mint egy állami

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

T2: Igazából szerintem nem indul hátrányból, aki egy állami céghez, vagy közösséghez megy el dolgozni, mert egy fixebb alapot ad, és hatalmas tanulási lehetőség, ha ő is vállalkozó szeretne lenni, mi kell ahhoz. Ugyanakkor minimálbérből, mert ilyen a bérezés, nagyon nehezen lehet megélni, hivatásos vadászként fenntartani egy autót, 180 000 Ft-ból még családot is fenntartani.

T3: Szerintem is jobb egy államiban indítani, és megteremteni az életkörülményeket, kezdésnek jobb az állami, aztán ha megvan, akkor nyitni vállalkozást

Mit tanácsolna, amennyiben releváns, a tananyag oktatójának, az ismeretek átadása során milyen tanítási módszereket javasolna gyakrabban használni, mely témák tekintetében, miért? Mely módszereket javasolná mellőzni vagy átalakítani, hogyan, mely témák tekintetében, miért?

T1: Ne legyen az, hogy muszájból van leadva az óra, hanem akarjanak tanítani valamit, hogy mire figyeljünk oda, ha munkába kerülünk, és nem az van, hogy ezt le kell adni, mert azt mondták hogy ezt le kell adni.

T2: A tanárok nem tudnak tanítani, mert ha valaki egy dolgot sokáig csinál, azt megunja, de igazából én mindig mondom, hogy azért kapja a fizetését, és lelkiismeretesen kellene csinálniuk, nincs meg a felelősség a tanárokból, hogy megfelelő tudással gazdagítsák a tanulókat.

Értem, a diákok nyitottak lennének szerintetek?

T1: Ha nem úgy lenne megcsinálva, hogy azon az egy napon, amikor tényleg tanulni tudna az ember, ráadásul csütörtök van, a hét végén, előtte nap 8 óra, utána lévő napon 7, és betesznek arra a napra még két órát

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

T2: *A fogadóképes kereslet meglenne rá, mert mi is elmondtuk azt, hogy minket érdekel ez a része, az a része, ha olyan ember tanítaná, és lehetne azt látni, hogy ennek van értelme, akkor természetesen szerintem mindenki, aki itt van, meg akik órán vannak, szívesen beülnénk, mert lehet majd 10 év múlva, vállalkozóként, jó helyen dolgozó, jó fizetéssel rendelkező emberként majd megköszönhetnénk azoknak a tanároknak, akik minket tanítottak, csak egyenlőre ezt nem lehet észrevenni, nem ezt tapasztaljuk,*

T3: *Ugyanaz, meg lehet találni azokat az embereket, akiket érdekel, aki mondjuk el akar helyezkedni, és 14-15 éves kora óta dolgozik nyáron, annak ad egy alapot, hogy mi hogy működik, mire kell figyelni, de nem az, hogy azért tanuljuk, mert le kell adni, mert azt mondták, hogy kell, hogy muszáj.*

T2: *Olyan, mint a matematika, hogy csak egy kis részét fogjuk használni, még meg kell tanulnunk mindent. Sose hallottuk még itt az iskolában, hogy 1-2-3 matek óra arról szólna, hogy az embernek hónap 10-én küldik a fizetését, és azt hogyan osztja be, hogy csak az alapköltségekre mennyi megy el és azon kívül még mennyit tud felhasználni, gazdálkodni, ez egy nagyon fontos alap lenne, sok mindenki nem lát bele az otthoni kasszába, amiből jelenleg élnek. Szerintem sokat tudna segíteni, hogy el tudja dönteni, hogy tovább kell tanulnia vagy munkába kell állnia, hogy az előbbre lendítse a jövőjét*

Ha lenne vizsga belőle, az motiválőbb lenne?

T1: *Az még egy stressz lenne*

T2: *Biztos tanulnánk rá, mert rá lennénk kényszerítve, lehet, hogy utána még valami meg is maradna belőle, de akkor is ezt olyan muszájból csinálná, nem venné komolyan annyira, hogy maradandó legyen*

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

Összességében mennyire értékeli hatékonynak a Munkavállalói ismeretek órán megszerzett tudását, tapasztalatát?

71

A diákok egyöntetű válasza: 60%, a tananyag annyira nem maradt meg, de amit kérdeztünk, arra mindre válaszolt a Tanár úr.

Az átadott ismeretek, technikák birtokában milyen érzései vannak a munkaerőpiacon való elhelyezkedéssel kapcsolatban?

T1: Nyilván szorongós, mert magunkra leszünk utalva, és semmiért nem felelünk, csak meg kell tanulnunk az anyagot, de én jobban szeretek dolgozni, de én már várom, hogy lehessen menni és dolgozni

T2: Hasonló

T3: Jobban várom a munkát, mert ledolgozod a munkád, 4-5-ig, aztán szabadidőd van, itt az iskolába meg végigülöd a 7- 8 órát, aztán még feladnak egy valag tanulnivalót, még otthon is azzal foglalkozni, aztán itt van az este, nincs szabadidőd, ha dolgozol, 4-5 után ott van a délután, pénzt is keresel.

T4: Nem tudom annyira, de nem vagyok stabil, hogy most tanulnom kéne, vagy el kéne menni dolgozni.

T5: Mindenképpen tovább szeretnék tanulni, mert akkor a fizetésünk is jobban alakul, és én arra szeretnék ráfeküdni

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

T6: *Még nem tudom, a technikumot mindenképpen szeretném elvégezni, ha úgy alakul, lehet szó a továbbtanulásról, de nem tudom, hogy lenne-e kedvem, energiám, hogy végigcsináljak egy egyetemet, én nem szeretek tanulni, nem tudom, hogy megéri-e, hogy még 4 évig csináljam,*

72

T7: *Nem tudom*

T8: *Nem tudom, nincs bennem szorongás a munkával kapcsolatban*

T9: *Azt tudni kell, hogy 40%-unknak megvan a helye, ahová el tud menni dolgozni, tehát azt kell mérlegelnünk, hogy van egy technikus, és azzal elmenni dolgozni, vagy egy egyetem, ahol tanulni, és utána kérdőjel, hogy ugyanabba a munkakörbe, de magasabb végzettséggel, fogják-e alkalmazni az embert vagy sem. Szerintem kell továbbtanulni. Nekem sem megy a tanulás, nem szeretek tanulni, de kell továbbtanulni. Több fizetés meg minden, de lehet, hogy nem azon múlik.*

T10: *Jó érzés arra gondolni, hogy elmenni dolgozni*

Volt rossz élményetek munkavállalóként?

T1: *Igen, nekem volt, szívattak minket, vadászattal kapcsolatos helyre mentem, de olyat nem csináltunk az elvette a kedvemet kicsit, de aztán elmentem másik helyre, és ott már jó volt*

T2: *Én egy mezőgazdasági cégnél voltam, és az óraszámok nem úgy lettek megírva, ahogy dolgoztam, és a fizetésnél is kicsit karcsúbb lett, de nem tudtam mit tenni.*

T3: *Rendes munkahelyen én rokonoknál dolgoztam, de ott nem volt gond*

Ajánlaná más iskolákban is a Munkavállalói ismeretek kötelező bevezetését? Miért?

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

T1: Jobb körítéssel igen,

T2: Ugyanilyen körülmények között, hogy a helyben tanító tanár oktat, így nem. Legyen hitelesebb az oktató, ne egy képzést végezzen el, aztán mondja el, hanem egy 40 éve a szakmában dolgozó ember sokkal hitelesebb

T3: Legyen jelentkezős, akit érdekel, aki csinálná, adjon be egy jelentkezést, ne legyen kötelezve mindenki, mert akkor nagyobb nyomása lenne az órának

T4: Egyetértek

Félig strukturált interjúk - Szaktanárok véleménye

A kutatás második pillérében is annak érdekében, hogy ne csak a tanulók véleményét ismerhessük meg, strukturált interjú keretében (2. számú melléklet: *Interjúvázlat*) megkérdeztük a pilot oktatást végző szaktanárokat is a pilot oktatás során szerzett tapasztalataikról. Arra is kíváncsiak voltunk, hogy ajánlanák-e más intézményekben is a fejlesztett tananyag bevezetését, és ha igen milyen módosítási javaslataik vannak. Rákérdeztünk a negatív és pozitív tapasztalataikra is, de arra is kíváncsiak voltunk, hogy a diákok mennyire voltak nyitottak az órákon, sikerült-e a hagyományos oktatási módszerek mellett tréningmódszereket is bevezetniük. A pilot oktatásban résztvevő mind a négy pedagógussal készítettünk interjút, tehát a minta lefedi a teljes sokaságot a résztvevők 100%-t megkérdeztük telefonos interjú útján.

Az interjúk alapján egyértelműen kijelenthető, hogy van létjogosultsága egy korszerű ismereteket tartalmazó, kifejezetten az agrárszakoktatásban tanuló diákok számára kidolgozott munkavállalói ismeretek tananyagának más intézményben is. Minden interjúalany elmondta, hogy más tantárgyak is érintik ezeket a témákat, de a kifejlesztett tananyag kisebb módosításokkal alkalmas lenne és hatékony a széleskörű munkajogi ismeretek átadására. Eddig is volt már ilyen jellegű tudásátadás osztályfőnöki óra keretében, vállalkozási ismeretek órán, vagy a munkavédelmi oktatás keretében de kétség nem fér hozzá ennyire komplex módon nem jelent még meg a középfokú oktatás keretében.

A tananyag bevezetésének körülményeire értékes javaslatok hangzottak el. Mind a négy interjúalany a tantárgy széleskörű bevezetése mellett állt ki, de a bevezetésnek csak úgy látják értelmét, ha valóban megfelelő óraszám, interaktív, tréningmódszer alkalmazásával kerülhet bevezetésre, nem szakkör jelleggel. A témörök felülvizsgálatára is javaslatot tettek.

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

Véleményük szerint átdolgozásra és egyben csökkentésre szorul a jogforrás hierarchia rész. Ezzel szemben sokkal bővebb ismeretekre van szükség a vállalkozási ismeretekkel kapcsolatban. Fontosnak tartják a pedagógusuk egy úgynevezett Fogalomtár és egy Megoldó kulcs kidolgozást is. Véleményük szerint egyszerűsítésre szorul a tankönyv nyelve az annak érdekében, hogy a célcsoport életkorának és előzetes tudásának megfelelő legyen, ezzel könnyítve a tananyag elsajátítását. Ezen túl, az első hullámhoz hasonlóan volt, olyan válaszoló is, aki rövid oktatófilmekben adná át a legfontosabb tudnivalókat, illetve rövid filmek segítségével mutatna be tipikus jogeseteket, melyek alapot adhatnának a tananyag feldolgozásához és interaktívabbá tennék az órákat. Ennek indoka az, hogy a diákok már csak a digitalizált formában kínált dolgokra fogékonyak.

Félig strukturált Interjúk

1. számú interjú

Milyen formában került sor a munkaerőpiaci ismeretek oktatására? Tudna egy kicsit mesélni az oktatás formájáról, körülményeiről?

Végzős osztályhoz lett betéve- vadászosztály és igazából a tanítási óra után lett betéve. Kötelező volt nekik részt venni. Ez egy 32 fős vadászosztály. Ami kötelező, ott a diák mindig egy kicsit siet haza. Mi meg meggyőzzük őket, hogy majd akkor, ha vége van a foglalkozásnak.

Ami befolyásolta az egészet és amiről azt mondom, hogy senki nem tehet, és nem tud rajta változtatni az a COVID helyzet. Köztük is volt olyan, aki nem látogathatta az órát volt aki át is esett rajta. Mivel a diákok nagyrésze kollégista, ezért nekik semmi gondot nem jelent egy 7 vagy 8 óra az adott napon.

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

Klasszikus face to face módszerrel került sor az oktatásra vagy tréningmódszer is alkalmazásra került?

A gyerekeknek vannak hasonló ismereteik, például vadászati jog. Konkrét jogszabályismereteik vannak, már ezen a területen mármint jogi – mellébeszélni nem lehet. Ilyen szempontból már vannak ismereteik, rá vannak hangolódva az ilyen jellegű ismeretekre. Van nekik egy másik tantárgy, a Foglalkoztatás 2. az is szintén a munkavállalásról szól. A másik része, hogy 12.évfolyamosok már találkoztak olyannal, hogy tanuló szerződés és van, aki nyári munkában jár dolgozni is. Voltak olyan fejezetek, amik jóval könnyebben ment nekik, volt hozzá tapasztalatuk is voltak előismereteik, életszerű dolgokról szólt. A témaköröknek megfelelően a vázlatnak megfelelően haladtunk, prezentáltunk és haladtunk. Jobban lehetet a témáról is beszélni így, hogy már volt egy kis ismeretük. illetve ami olyan téma volt, akkor szabadon beszélgettünk az adott témáról.

Ez szerencsés. hogy nem először hallottak a dologról, mennyire érezte, hogy más témához képest aktívabbak voltak? Elindult -e a gyerekeben egy olyan folyamat, ami azt jelzi hogy érezték erre a tudásanyagra a jövőben szükségük lesz?

Egyértelműen igen a válaszom. Érezni lehetett a kérdésekből, és a beszélgetésekből is. Alapból a jövőjük múlik azon, hogy hogy milyen munkaszerződést kötnek, hogy tudnak elhelyezkedni. Milyen lesz például a munkakörleírásuk, milyen olyan kiegészítések lehetnek, amik fontosak lehetnek. Ez a része érdekelte őket, nagyon. Kíváncsiak voltak mi fölött nem szabad elsikkadni.

Ön, mint oktató szaktanár, min változtatna? Mi az, ami még módosításra szorul a tananyagban itt gondolok a tananyag struktúrájára, oktatási módszere?

Összefogott, vázlatosan tökéletesen használható. Vannak benne témakörök, amikről jóval többet lehetne beszélni, de a 15 órás időkeret nagyon fix, nagyon kötött időpont.

Mire tervezne több órát? Milyen témaköröket jelölne meg a tapasztalatai alapján?

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

Ami jobban érdekelte őket, az a munka bérezése, a pihenő idő, a kártérítés. A kártérítés nem volt egyértelmű nekik, például mi a védőruha, mi a munkaruha ezekről bővebben beszéltünk. A munkajogviták nem voltak olyan érdekesek, ez az információ, témakör még távol áll tőlük. De ha ilyenre kerülne sor, akkor ebben úgy is szakember segítségét kell majd kérniük. Ez a rész távol állt tőlük, de ez természetes is.

77

Melyek voltak azok a tananyagrészek, amikről biztosan nem hallottak az eddigi tanulmányaik során a tanulók, volt-e igazán újdonság vagy inkább tudásbővítés volt?

Inkább tudásbővítésnek éreztem én. A jogokkal, kötelezettségeivel kapcsolatban érdeklődők voltak. Fontos nekik, mint munkavállalóknak, dolgozóknak milyen lehetőségeik vannak, milyen mozgásterük lehet ezen a területen. Ebben otthonosak voltak, a kártérítés az, ami talán kicsit távolabb áll tőlük, a munkaügyi jogvita, érdekvita.

Azt meg tudná-e mondani, hogy voltak e diákoknak kérdéseik, más órához képest aktívabbak voltak, vagy nem igazán volt különbség?

Aktívak voltak. Bizonyos részekenél aktívak voltak, összességében meg olyanok, mint más órákon. A kézzelfogható életszerű kérdéseknél például a munkaruha ott nagyon aktíval voltak. egyébként átlagos. A tankönyv nagyon jól használható volt, aki elkészítette az a szemlévényeket is nagyon jól beletette azok is nagyon jól használhatóak voltak. Ami még érdekelte őket az a fekete munka, ezt is kellett tisztázni, hogy milyen lehetőségeik vannak arra, hogy ezt elkerüljék.

Volt-e olyan tananyagrész, ami túl hosszú, amit csökkenteni érdemes?

A 15 órára nagy az anyagrész. Nem lehet elmenni egy egyirányba, hogy csak arról beszélek.

Voltak e szituációs játékok?

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

Nem csak klasszikus oktatási módszer és beszélgetése. Ennyi időbe, ebbe nem fér bele más. Az fontos, hogy a diák kérdezzen vissza, mi az amit nem ért, itt erre volt lehetőség. Ez egyfajta konzultációra ad lehetőséget.

78

Egymás között beszélgetnek erről a diákok?

Igen, valamilyen szinten igen.

Hogyan látja a gyerekek elhelyezkedési esélyét?

Nekik még van egy évük, vadgazdálkodási technikum képzésre jöhetnek. Majd utána kell eldönteni, hogy tovább tanul-e vagy megy a munkaerőpiacra. Először még a technikus képeztést szerzik meg.

Ön ajánlaná-e ezt a tananyagot, más oktatási intézményeknek?

Osztályfőnöki órán van ilyen tananyag, ott foglalkozik vele az ember, de azért más ott nem fér bele, ott más témák is vannak. A fakultációt nem tartom jónak, a mai fiatalokat nem érdekli, ami nem kötelező, azt nézi, hogy csak megy vele az ideje. Nem lehet őket motiválni. Ha valami kötelező, akkor csinálja. Mint régen, amikor a közösséget nézte az ember, arra viszont elment, ott jól érezte magát. Én ezt igazából kötelezőnek tudom elképzelni ennek a tantárgynak az oktatását.

Köszönöm szépen.

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

2. interjú

Milyen formában került sor a munakerőpiaci ismeretek oktatására? Tudna egy kicsit mesélni az oktatás formájáról, körülményeiről?

A 12. végzős évfolyamon tartottam ezt a képzést. Saját osztályomban tartottam ez így könnyebbségét okozott. Évközben nagyon nehéz a gyerekeket órarenden kívüli órákba bevonni. Sikerült őket meggyőzni, hogy ez nekik jó, mert kikerülnek előbb-utóbb a munkaerőpiacra és fontos, hogy halljanak ezekről a dolgokról. A kezdésnél problémás volt, hogy csütörtökön volt az óra 2-2 órában megtartva. A kötelező jelleg nehezítette a helyzetet. A kivitelezés nem volt egyszerű, ha bevezetésre kerül jobban beilleszthetően kell az órarendbe illeszteni. Féléves ciklusra kell beosztani. Ez a 15 óra nagyon kevésnek bizonyult, így csak futólépésben lehetett végig tolni az anyagokat. Minden témakört fel kellett dolgozni. 22 tanulóval dolgoztam, de mindig volt egy-egy hiányzó, velük pótoltuk ezeket az órákat. Általában frontális osztálymunkában dolgoztunk, de voltak olyan témák, amikbe aktívan be tudtak kapcsolódni. Ezen kívül még munkavédelmi órát is tartok nekik, ez könnyebbséget okozott nekik és nekem is. Azt, hogy egy munkahelyen van felettes, ki irányítja a munkát, hol kell megjelenni és mikor egy munkahelyen ezekről a témákról könnyen tudtam velük beszélni. Azonban jócskán voltak nehéz részek, nehezen értették, és nem is kedvelték ezeket. Voltak olyan részek, amik érdekelték őket például ilyen volt a munkaviszony létesítése a munkaszerződéssel kapcsolatos dolgok. Ugyancsak érdekelte őket a béren kívüli juttatások témaköre, a pénzügyi részek. Élvezték és jól fogadták a pihenőnapok munkanapokkal kapcsolatos dolgokat. A nyári gyakorlat miatt nem volt teljesen ismeretlen számukra a terület, viszonylag érdeklődőek voltak. Kérdés-feleletben aktívan részt vettek. Végig tudtunk menni az összes előírt témán, amit a munkajog tartalmaz. A végén egy nagyon kis beszámolót készítettem velük. Önálló gondolatokat kellett leírni, hasonlóakat, mint amit a mostani kérdőív leírt. Mindenki írhatott konkrét témakörökről kifejtve azokat.

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

Volt-e olyan tananyagrész, ami túl hosszú, amit csökkenteni érdemes?

Az elején az első két fejezeti rész a munkajog szabályozási rendszere érdeklődést váltott ki, a jogviszonyok is. A munkajogi alapelvek, jognyilatkozatok nem voltak érdekesek. Illetve az utolsó fejezeti részek sem, a jogviták, érdekviták sem, ezek távol állnak ettől a korcsoporttól. A munkaviszonyokkal kapcsolatos részek érdeklődést váltottak ki. A mezőgazdaságban megjelenik az atipikus munkaviszony ez érdeklődést váltott ki. A többi, ami valóban érdekli őket az a pihenőidő. A kártérítési felelősség is idehozható, nem annyira részletesen egy általános ismeret is elég, lenne. Jól végig kellene gondolni, hogy a fejezen belül mivel érdemes foglalkozni részletesen és mi az amivel csak érintőlegesen.

Klasszikus face to face módszerrel került sor az oktatásra vagy tréningmódszer is alkalmazásra került?

A módszer a hagyományos volt, kaptunk egy segédanyagot, egy pp-t., azon próbáltunk végig menni, hogy ne legyen száraz az anyag saját tapasztaltokat, példákat hoztam, hogy nem legyen unalmas, a diákok saját példát is hoztak a frontális osztálymunkán kívül. Érdekessé lehetett tenni ezekkel az életszerű tapasztalatokkal az órákat.

Azt meg tudná-e mondani, hogy voltak e diákoknak kérdéseik, más órához képest aktívabbak voltak, vagy nem igazán volt különbség?

Voltak kérdések, tudtak saját példát hozni. Rossz példájukat is felhozták, Ilyen volt például, amikor úgy foglalkoztattak valakit, hogy utólag egyeztek meg a fizetésben, tehát tudtak hozni példákat és szívesen is beszélgettek ezekről a témákról. Főleg a foglalkoztatáshoz tudtak hozzászólni. 18 éves a többségük, nyári szabadidőben illetve a gyakorlatokon voltak, tudják mi a kötelesség, látták mikor hogy kell megjeleni a munkahelyen, látták milyen ha főnök van a munkahelyen és milyen beosztottnak lenni.

A tanulók részéről milyen volt a fogadtatás?

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

Kétharmad igen pozitívan fogadta egyharmad nem. Volt, aki szívesen végig ülte az órákat, voltak akik nem kapcsolódtak be de a többség aktív volt. Azért valljuk be őszintén, hogy nagyon nehéz volt meggyőzni a diákokat arról, hogy érettségi előtt erre szükségük van erre. Rengeteg dolguk van. A Szalagavató is ott van, készülnek rá, nehéz volt évközben ilyet beilleszteni a programba. Én, mint osztályfőnök ezt nagyon jól tudom.

Ön ajánlaná-e ezt a tananyagot, más oktatási intézményeknek?

Én erre mondom azt, hogy a szakképzésben lévő tanulóknak van egy olyan órájuk, hogy foglalkoztatás 1 és foglalkoztatás 2 ott tanulnak ilyenekről, ha valaki megnézi, akkor csak ezt kellene kiegészíteni és több óraszámra lenne szükség. Van átfedés a munkavédelemmel is, de azért az másról szól, konkrétan. Párhuzamosan ez szépen oktatható lenne. Jónak találom, azonban az egészből hiányzott, az egyéni vállalkozással kapcsolatos információ. Többség egyénivállalkozó lenne vagy lesz. Ez az anyag keveset foglalkozik ezzel a témakörrel. Ez kiegészítésre szorulna. Van egy hasonló tantárgy, de ahhoz kellene még kiegészítés, ezekhez az órákhoz belehetne csatlakozni. Én jónak tartottam a tananyagot és az órát is. Azt mondom, hogy én jogi szöveget többet láttam, számomra érthető. A könyv a tanulóknak nehéz, túl sok mindent tartalmaz, túlságosan részletesen. Ezt valahogy óravázlat szerűen leegyszerűsítve kicsit lazábbá téve kellene bevezetni. A diákok nehezen értik meg, nekem jó, de nekik sok, a gyerekeknek ez túl részletes. Ezen mindenképpen szükséges változtatni, ha szélesebb körben kerül bevezetésre a tananyag.

Köszönöm szépen.

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

3. interjú

Milyen formában került a munkaerőpiaci ismeretek oktatására? Tudna egy kicsit mesélni az oktatás formájáról, körülményeiről?

Először kicsit ijesztő volt, és ez a későbbiekben is megmaradt. Túl nagy volt az anyag, rémisztően nagy. Ez egy kicsit később enyhült, mert én is egy kicsit szelektáltam, hogy mi az amit fontosnak tartunk kiemelni az órákon, és ezért utána már egy kicsit barátságosabb lett. Amit fontosnak tartok kiemelni, hogy a jegyzet nagyon jó, jól lefordítja magyarra és egyszerűre a munkatörvénykönyvét. Inkább főiskolai és egyetemi tankönyvnek felel meg, nem középiskolásnak.

Volt-e olyan tananyagrészt, ami túl hosszú, amit csökkenteni érdemes?

Felhívtam a gyerekek figyelmét arra, hogy ez egy olyan tankönyv, amit tegyenek el jól, mert biztos, hogy nekik vagy családtagjaiknak szüksége lesz rá valamikor. Én magamnak is jól eltettem. Maga a munkajognak az elhelyezkedése, a jogforrási hierarchia, kell, de nem olyan fontos, szerintem a diákjaiknak ezt megtanítani rengeteg idő és nem is igazán lesz rá szükségük. Egy-egy fogalom, például a kollektívszerződés fogalma 20 perces körülírást igényel. Magával a fogalommal sincsenek tisztában a gyerekek. A középiskolásoknál sok olyan szó van, hogy azt hisszük róla, hogy ismerik, pedig nem ismerik. Fontos, hogy ha valamiről beszélünk, akkor azt tudják a gyerekek, hogy miért beszélünk róla és mi az, amiről beszélünk.

Melyek voltak azok a tananyagrészek, amikről biztosan nem hallottak az eddigi tanulmányaik során a tanulók, volt-e igazán újdonság vagy inkább tudásbővítés volt?

A fegyelmi része, ezzel többször találkoznak, ennél a témánál általános jogi kérdésekbe is belementek. A munkajog a színlelt szerződések területe is érdekelte őket. Sikertelenül próbáltak kicsiholni belőlük érdeklődést.

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

Klasszikus face to face módszerrel került sor az oktatásra vagy tréningmódszer is alkalmazásra került?

Én úgy csináltam, hogy magát a Ppt-eket kivetítettem, külön egy WORD dokumentumot csináltam, hogy kerek egész legyen ez számomra is. Ezeket el is juttattam nekik, hogy meglegyen, ha keresni akarnak valamilyen információt.

Nem csak a végén volt kérdezési lehetőség, hanem más órákon is igyekeztem őket motiválni mert egye leülős osztály várják mikor ér véget az óra. Ennyi volt a mozgásterem. Azt tartom fontosnak, hogy mindig legyen aktualitás. Volt olyan témakör, ahol sikerült ezt elérnem és volt ahol nem. van

Volt olyan, ami nehézséget okozott?

Van egy nagyon jó munkajogi jogesetek rész a tankönyvben. Ez a rész valóságos példákat sorol fel, de nekem sincs megoldási kulcsom hozzá. A kérdések ott vannak, de a megoldások nem. Én nem vagyok jogász, és szerintem tanárkollégáim sem. Tehát azt javaslom, hogy ehhez egy megoldókulcsot kapjanak a pedagógusok. Ebben a részben vannak olyan kérdések, amik szerintem a saját jogi berkeiken belül is vitát válthat ki.

Ön ajánlaná-e ezt a tananyagot, más oktatási intézményeknek?

Mindenképpen javasolnám, ha valami fontos akkor ez a tantárgya az az, egyébként van is ilyen. munkavállalói ismereteknek hívják. Fél éves tantárgy jó ez a módosított tananyag, de egy kicsit hosszabb időintervallumban kellene oktatni.

Köszönöm szépen.

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

4. interjú

Milyen formában került sor a munkaerőpiaci ismeretek oktatására? Tudna egy kicsit mesélni az oktatás formájáról, körülményeiről?

Minálunk a technikus képzés keretein belül van a vállalkozási ismeretek a kerettantervben, rendkívül hasznosnak gondoltuk a lehetőséget, hogy oktathatjuk ezt a tananyagot. Majdnem kiegészítésként használtuk a csapatnál, ami nem fért bele eredetileg azt kiegészítettem ezekkel az ismeretekkel, amit ez a képzés nyújtott. Ez nagyon hasznos volt a fiatalság számára.

A gyerekek is így érezték, hasznosnak találták?

Először nehéz volt, először volt ellenállás, és nem a tartalom miatt, hanem a délutáni óra miatt. De aztán sikerült úgy megtartani, hogy ők is érezték azt, hogy ez hasznos. Különösen így hogy egy másik kollégához mentek konzultálni, ahol kérdéseket tehettek fel, most nem tudom mi volt a pontos neve ennek a lehetőségnek a projektben. Ez jól kiegészítette egymást és ők ezt pozitívként értékelték. Először, amikor nem tudták, hogy miről van szó, utána már nem volt ellenállás.

Melyek voltak azok a tananyagrészek, amikről biztosan nem hallottak az eddigi tanulmányaik során a tanulók, volt-e igazán újdonság vagy inkább tudásbővítés volt? Melyik tananyagrészt kedvelték a gyerekek?

Azt, ami gyakorlatias volt. A legelején a jogi kifejezések bevezetése nagyon nehéz volt, a „fások” ezt már nem értették, a legelején kellett kezdeni az egészet. Például, mit értünk jogviszony alatt, stb. Nekik ez nagyon nem tetszett, belementünk a részletekbe is, de nagyon nehéz volt ez a rész. A gyakorlatias részek voltak könnyebbek. Ott jött kérdés is, tudtunk beszélgetni egymással A jogi rész nem volt szimpatikus a fiataloknak. Kellene volna szöszedet vagy valamilyen féle magyarázat, hogy érthető legyen, és később is használható legyen. Ilyen jó lett volna.

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

Ön ajánlaná-e ezt a tananyagot, más oktatási intézményeknek?

Szerintem mehet ez a tananyag, mindenhol hasznos lenne. A javaslatom még az lenne, hogy a képzésen megkaptuk a Ppt- ket, ahhoz volt egy nagyon jó kis anyag, amihez kérdéseket kaptunk, amit a kollégákkal hiányoltunk és nem is mertük használni, mert a helyes megfejtés nincsen benne. Volt olyan kérdés, amiben bizonytalanok voltunk és azt nem mertük bevinni diákokat. Mert, ha elhangzik egy olyan kérdés, hogy ez miért van így, amit nem tudtuk volna megválaszolni. Izgalmas, és hasznos tananyag, de a megoldó kulcs kellett volna. Nagyon pozitív és nagyon hasznos lett volna egy ilyen, ilyennel nem találkoztunk most, az én olvasatomban akkor tankönyv ez, ha lett volna megoldás kulcs is. Nem a munkatörvénykönyvének az egyszerűsített változata lenne.

További javaslat lenne, a diákoktól nem tudunk visszakérdezni, mert nem tanóra keretében ment, ezért nem tudtam visszacsatolást kérni. Konkrétan a diák ebből mit jegyzett meg, ezt nem tudjuk. Az ellenőrző rész kimaradt egyrészt a 15 óra kevés volt, másrészt az esettanulmányt lehetett volna felhasználni, de azt nagyon nem mertük, mert akkor félrevisszük az ifjúságot.

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

MELLÉKLETEK

86

SZÉCHENYI 2020

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

1. számú melléklet

Tárgy: Tájékoztatás a GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban” projektben pilot oktatást végző Intézmények részére kutatási tevékenységhez kapcsolódó adatfelvétel második hullámáról

87

Tisztelt X.Y Igazgató Úr!

A MÉDOSZ a GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyag kidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban” című projekt keretében - a projekt egyik fő pillérét alkotó- „Munkavállalói ismeretek az agrároktatás részére” tárgyú tananyag pilot oktatását követően Elégedettségmérést végez 2022. január második felében.

Ezúton szeretnénk tájékoztatni a tisztelt Intézményvezető Urat a felmérés részleteiről és egyben együttműködését kérni az eredményes felmérés érdekében.

Az Elégedettségmérés az alábbi elemekből áll:

- *Félig strukturált telefonos interjú készítése intézményvezetővel, oktatást végző szaktanárral (2 darab).*
- *Online kérdőíves vizsgálat a pilot oktatáson résztvevő tanulók körében. (A kérdőív linkjének továbbításában szeretnénk segítségüket kérni.)*
- *Fókuszcsoportos beszélgetés lebonyolítása 6-8 fő a pilot oktatáson résztvevő tanuló részvételével.*

Az Elégedettségmérés célja az intézményvezetők, a szaktanárok, illetve a diákok véleményének és tapasztalatainak feltérképezése a pilot oktatásról és a fejlesztett tananyagról. Reményeink szerint a többféle kutatási módszer széles spektrumban világít rá mind az oktatói mind a tanulói oldalon szerzett tapasztalatokra.

Az adatok kezelése az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011.évi CXIII törvény által előírt kötelezettségek betartásával, anonim módon történik, mely során az információ nem kapcsolható össze az interjú adó személlyel.

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

Ezúton kérem szíves együttműködésüket, hogy legyenek segítségére a felmérést végző cég munkatársainak, annak érdekében, hogy minél szélesebb körben ismerhessük meg az agrárokutatói intézmények véleményét.

Tisztelettel megköszönve eddigi munkájukat!

Budapest, 2022. január ...

Üdvözlettel:

Dr. Huiber Tibor

MÉDOSZ elnök

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

2. számú melléklet

89

TÉMAVÁZLAT FÓKUSZCSOPORTOS INTERJÚHOZ

KUTATÁS II. HULLÁM

2022. JANUÁR 20.

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyag kidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

90

Résztevők száma csoportonként: 6-8 fő

Időtartam: 1-1,5 óra

1. Nyitó kérdés: mindenki mondjon magáról néhány szót, a moderátor is csatlakozik a körhöz
2. Milyen formában került sor az iskolában a Munkaerőpiaci ismeretek óra megtartása? Az adott módszert mennyire tartotta hatékonynak? Amennyiben kevésbé, milyen formában tudná inkább elképzelni az órák megtartását? Miért a javasolt módszert választaná?
3. Sorolja fel, hogy milyen új konkrét ismereteket, információkat, gyakorlati tapasztalatot szerzett, milyen új technikákat tanult a Munkaerőpiaci ismeretek órákon való részvétele során?
4. Volt-e lehetősége az órákon a munka világával addig, vagy az órák során felmerült kérdései tisztázására? Milyen formában? Számára megfelelő, alapos válaszokat kapott?

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

5. Mennyire jellemző, hogy a megtanult ismereteket megosztotta otthon szüleivel, testvéreivel, rokonaival? Tudott-e új információt nyújtani számukra?
6. Milyen változást érez az órákon való részvétel óta a kortársaival a munka világáról való beszélgetésekkel kapcsolatban?
7. Mit tanácsolna, amennyiben releváns, a tananyagfejlesztőknek, mely fejezeteknél lenne szükség az ismeretanyag csökkentésére, és mely fejezeteknél lenne szükség a leírt információk kibővítésére, részletezésére? Kérem konkrét példák, javaslatok megfogalmazását!
8. Mit tanácsolna, amennyiben releváns, a tananyag oktatójának, az ismeretek átadása során milyen tanítási módszereket javasolna gyakrabban használni, mely témák tekintetében, miért? Mely módszereket javasolná mellőzni vagy átalakítani, hogyan, mely témák tekintetében, miért?
9. Összességében mennyire értékeli hatékonynak a Munkavállalói ismeretek órán megszerzett tudását, tapasztalatát?
10. Az átadott ismeretek, technikák birtokában milyen érzései vannak a munkaerőpiacon való elhelyezkedéssel kapcsolatban?
11. Ajánlaná más iskolákban is a Munkavállalói ismeretek kötelező bevezetését? Miért?

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

3. számú melléklet

92

Kérdőív Agrárszakoktatásban tanuló diákok számára

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

Tisztelt Kitöltő!

Jelen kérdőív a „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban” projekt keretén belül a munkavállalói ismeretek tananyag kidolgozását követően a képzésben résztvevő diákok véleményét térképezi fel, annak érdekében, hogy kiderüljön mennyire érte el a tananyag a célját, sikerült-e a megfelelő módszert megtalálni, vannak-e olyan részek melyek átdolgozása indokolt. A kérdőív kitöltése kb. 10 perced veszi igénybe.

Kérjük, válaszaiddal segítsd munkánkat!

A válaszaid név nélkül, statisztikai módszerekkel dolgozzuk fel, az adatvédelmi szabályok maradéktalan betartásával.

A projektet a MÉDOSZ valósítja meg.

Válaszaid köszönjük!

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

E.1. Véleményed szerint a munkavállalói ismeretek című tananyag összességében mennyire lesz számodra hasznos a jövőben, amikor kilépsz a munkaerőpiacra?

Ezt a kérdést kötelező megválaszolni.

teljes mértékben hasznos	9	8	7	6	5	4	3	2	egyáltalán nem hasznos	Nem tudom/Nem válaszolok
10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	99

E.2. Az alábbi ismeretek közül melyekről hallottál a munkavállalói ismeretek órán? Kérlek, jelöld meg azokat a témaköröket, melyekről szó esett!

Ezt a kérdést kötelező megválaszolni.

1	A munkavégzésre irányuló jogviszonyok rendszere	
2	A munkajog jogforrási hierarchiája	
3	A színlelt szerződések problematikája	
4	Egyenlő bánásmód	
5	Karriertervezés - életcélok	
6	Álláskeresési technikák	
7	Álláspályázat összeállítása	
8	Konfliktuskezelési technikák	
9	Jognyilatkozatok a munkajogban és az érvénytelenség	
10	A munkaviszony létesítése	

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

11	A munkaviszony módosulása, a munkaszerződés módosítása	
12	Élethosszi tanulás / lifelong learning	
13	Pályázati alapismeretek	
14	Szakszervezetek	
15	Kamarák	
16	A munkaviszony megszűnése és megszüntetése .	
17	A munkaidő szabályai – különös tekintettel az agráriumra	
18	A pihenőidő	
19	A munka díjazása .	
20	A munkavállaló kártérítési felelőssége	
21	Atipikus munkaviszonyok	
22	Munkaügyi jogviták és érdekviták	

E.3. Mely ismeretek azok, melyekről nem allottál a munkavállalói ismeretek órán és fontosnak tartottad volna, hogy szó legyen róla? Kérlek, sorold fel azokat a témaköröket, melyekről nem esett szó és hasznosnak tartottad volna!

Ezt a kérdést kötelező megválaszolni.

.....

E.4. Összességében mennyire voltál elégedett a hallott ismeretekkel, amiket az előző kérdés során bejelöltél? Kérjük, értékeld 1-től 10-ig, ahol az 1-es azt jelenti, hogy egyáltalán nem elégedett, a 10-es azt, hogy teljes mértékben elégedett.

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

Ezt a kérdést kötelező megválaszolni.

teljes mértékben elégedett	9	8	7	6	5	4	3	2	egyáltalán nem elégedett	Nem tudom/Nem válaszolok
10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	99

95

E.5. Az alábbi oktatási formák közül milyen formákban került sor a munkavállalói ismeretek oktatására? Kérjük, válassz a következők közül. Több válasz lehetséges!

Ezt a kérdést kötelező megválaszolni.

1	Egyedi, személyre szabott interaktív módon, tréning módszereket alkalmazva iskolai tanóra keretében.
2	Kiscsoportos oktatás keretében, tanórán kívül, szakkör jelleggel.
3	Digitális formában, online módon.
4	Hagyományos oktatási módszerrel tanóra keretében.
5	Egyéb

E.6. Mennyire foglalkoztatnak a munkavilágával kapcsolatos kérdések, a munkakereséssel és a jövőbeni foglalkoztatással kapcsolatos gondolatok? Most állításokat fogsz olvasni, kérem, válaszd ki közülük a legjellemzőbbet!

Ezt a kérdést kötelező megválaszolni.

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

1	Mindig gondolok rá, mi vár rám a munka világában az iskola elvégzése után.
2	Rendszeresen gondolok arra, mi vár rám a munka világában az iskola elvégzése után.
3	Az esetek nagyjából felében gondolok rá.
4	Ritkán gondolok az iskola elvégzését követő időszakra.
5	Soha nem gondolok rá, mi vár rám a munka világában az iskola elvégzés után egyelőre nem érdekel, majd lesz valahogy.

E.7.A munkavilágával kapcsolatban felmerülő kérdések tisztázására milyen módon kapsz általában választ? Van lehetőséged kérdezni? Most állításokat fogsz olvasni, kérem, válaszd ki közülük a legjellemzőbbet!

Ezt a kérdést kötelező megválaszolni.

1	Igen, van lehetőségem kérdezni, és a kérdéseimre választ kapnom otthon.	
2	Igen, van lehetőségem kérdezni, de a kérdéseimre a legtöbb esetben nem kapok választ otthon.	
3	Nincs lehetőségem a kérdezni otthon, nem beszélgetünk ilyen témákról.	
4	Nincsennek a munkavilágával kapcsolatos kérdéseim.	

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

5	Nem tudom kihez forduljak otthon a munkavilágával kapcsolatos kérdésekkel.	
---	--	--

E.8. A munkavilágával kapcsolatban felmerülő kérdéseim tisztázására lehetőségem volt a munkavállalói ismeretek órán. Most állításokat fogsz olvasni, kérem, válaszod ki közülük a legjellemzőbbet! Csak egyet választhatsz.

Ezt a kérdést kötelező megválaszolni.

1	Igen, volt lehetőségem kérdezni, és a kérdéseimre választ kapom az iskolában az oktatóimtól a munkavállalói ismeretek óra keretében.
2	Igen, volt lehetőségem kérdezni, és a kérdéseimre választ kapom az iskolában az oktatómtól a munkavállalói ismeretek óra keretén kívül.
3	Igen, volt lehetőségem kérdezni, de a kérdéseimre általában nem kaptam választ Nem volt lehetőségem kérdezni az engem foglalkoztató kérdésekről a munkavállalói ismeretek óra keretében.
4	Nincsenek a munkavilágával kapcsolatos kérdéseim.
99	Nem tudom/Nem válaszolok.

E.9. Osztálytársaiddal, barátaiddal szoktatok beszélgetni a munkavilágával kapcsolatban felmerülő kérdésekről, pl. milyen lesz munkát keresni, milyen lesz dolgozni, stb.?

Ezt a kérdést kötelező megválaszolni.

1. - igen

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

2. - nem

E10. Ha igen milyen gyakran kerül elő a téma a beszélgetések során?

98

Ezt a kérdést kötelező megválaszolni.

nagyon gyakran	9	8	7	6	5	4	3	2	nagyon ritkán	Nem tudom/Nem válaszolok
10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	99

E11. A munkavállalói ismeretek tananyag oktatási módszerét mennyire tartottad hatékonynak?

Ezt a kérdést kötelező megválaszolni.

- Nagyon hatékony volt, segítette a tananyag feldolgozását.
- Hatékony volt, segítette a tananyag feldolgozását.
- Nem igazán volt hatékony, nem segítette a tananyag feldolgozását.
- Egyáltalán nem volt hatékony, nem segítette a tananyag feldolgozását.

E12. Mennyire volt jellemző, hogy a munkavállalói ismeretek órán szerzett ismereteket megosztotta otthon a családjával vagy barátaival.

Ezt a kérdést kötelező megválaszolni.

teljes mértékben jellemző	9	8	7	6	5	4	3	2	egyáltalán nem jellemző	Nem tudom/Nem válaszolok
10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	99

E13. Mely tananyagrészeknél volt az az érzése, hogy kevésbé fontos és az egyszerűsítését javasolná a tananyagfejlesztőknek?

Ezt a kérdést kötelező megválaszolni.

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

.....

E14. Ajánlaná-e más iskolákban is a munkavállalói ismeretek bevezetését és miért?

Ezt a kérdést kötelező megválaszolni.

1. - igen
2. - nem

E15. Nemed

Ezt a kérdést kötelező megválaszolni.

- Férfi
- Nő

E16. Életkorod

Csak számot adhat meg.

.....

E17. Kérjük ird le, mely három témakörrel érzed azt, hogy a leginkább hasznos lesz majd számodra a munkavállalói ismeretek órán elhangzottak közül. Kérjük, hogy pár szóban indokold is a válaszodat.

Ezt a kérdést kötelező megválaszolni.

- **Első legfontosabb témakör:**
- **Miért fontos:**

- **Második legfontosabb témakör:**
- **Miért fontos:**

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

- **Harmadik legfontosabb témakör:**
- **Miért fontos:**
- **Egyéb:**

E18. Milyen szakon tanulsz?

Ezt a kérdést kötelező megválaszolni.

.....

E19. Ha lenne három kívánságod, mi az, amit kívánnál?

Minden kérdést kötelező megválaszolni.

1. kívánság
2. kívánság
2. kívánság

Köszönjük, hogy válaszaiddal segítetted a munkánkat!

Félig Strukturált interjúfonal Pedagógusok számára

1. Milyen formában került sor a munkaerőpiaci ismeretek oktatására? Tudna egy kicsit mesélni az oktatás formájáról, körülményeiről?
2. Klasszikus face to face módszerrel került sor az oktatásra vagy tréningmódszer is alkalmazásra került?
3. Ez szerencsés, hogy nem először hallottak a dologról, mennyire érezte, hogy más témához képest aktívabbak voltak? Elindult -e a gyerekeben egy olyan folyamat, ami azt jelzi hogy érezték erre a tudásanyagra a jövőben szükségük lesz?
4. Ön, mint oktató szaktanár, min változtatna? Mi az, ami még módosításra szorul a tananyagban itt gondolok a tananyag struktúrájára, oktatási módszere?
5. Mire tervezne több órát? Milyen témaköröket jelölne meg a tapasztalatai alapján?
6. Melyek voltak azok a tananyagrészek, amikről biztosan nem hallottak az eddigi tanulmányaik során a tanulók, volt-e igazán újdonság vagy inkább tudásbővítés volt?
7. Azt meg tudná-e mondani, hogy voltak e diákoknak kérdéseik, más órához képest aktívabbak voltak, vagy nem igazán volt különbség?
8. Volt-e olyan tananyagrész, ami túl hosszú, amit csökkenteni érdemes?
9. Voltak e szituációs játékok?
10. Egymás között beszélgetnek erről a diákok?

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

11. Hogyan látja a gyerekek elhelyezkedési esélyét?

12. Ön ajánlaná-e ezt a tananyagot, más oktatási intézményeknek?

102

Köszönöm szépen.

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

5. számú melléklet

103

Elégedettségmérés a Munkavállalói Ismeretek c. tananyag pilot oktatásában részt vevő diákok számára II. kutatási hullám

(100 kitöltés)

KÓDBOOK

SZÉCHENYI 2020

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Tartalomjegyzék

E.1. Véleményed szerint a munkavállalói ismeretek című tananyag összességében mennyire lesz számodra hasznos a jövőben, amikor kilépsz a munkaerőpiacra?	106
E.2. Az alábbi ismeretek közül melyekről hallottál a munkavállalói ismeretek órán? Kérlek, jelöld meg azokat a témaköröket, melyekről szó esett!.....	107
E.3. Mely ismeretek azok, melyekről nem hallottál a munkavállalói ismeretek órán és fontosnak tartottad volna, hogy szó legyen róla? Kérlek, sorold fel azokat a témaköröket, melyekről nem esett szó és hasznosnak tartottad volna!	109
E.4. Összességében mennyire voltál elégedett a hallott ismeretekkel, amiket az előző kérdés során bejelöltél? Kérjük, értékeld 1-től 10-ig, ahol az 1-es azt jelenti, hogy egyáltalán nem elégedett, a 10-es azt, hogy teljes mértékben elégedett.	111
E.5. Az alábbi oktatási formák közül milyen formákban került sor a munkavállalói ismeretek oktatására? Kérjük, válassz a következők közül. Több válasz lehetséges!	112
E.6. Mennyire foglalkoztatnak a munkavilágával kapcsolatos kérdések, a munkakereséssel és a jövőbeni foglalkoztatással kapcsolatos gondolatok? Most állításokat fogsz olvasni, kérem, válaszd ki közülük a legjellemzőbbet!	113
E.7. A munkavilágával kapcsolatban felmerülő kérdések tisztázására milyen módon kapsz általában választ? Van lehetőséged kérdezni? Most állításokat fogsz olvasni, kérem, válaszd ki közülük a legjellemzőbbet!	114
E.8. A munkavilágával kapcsolatban felmerülő kérdéseim tisztázására lehetőségem volt a munkavállalói ismeretek órán. Most állításokat fogsz olvasni, kérem, válaszd ki közülük a legjellemzőbbet!	115
E.9. Osztálytársaidal, barátaiddal szoktatok beszélgetni a munkavilágával kapcsolatban felmerülő kérdésekről, pl. milyen lesz munkát keresni, milyen lesz dolgozni, stb.?	116
E10. Ha igen milyen gyakran kerül elő a téma a beszélgetések során?	117
E11. A munkavállalói ismeretek tananyag oktatási módszerét mennyire tartottad hatékonynak?	118

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

E12. Mennyire volt jellemző, hogy a munkavállalói ismeretek órán szerzett ismereteket megosztotta otthon a családjával vagy barátaival.	119
E13. Mely tananyagrészeknél volt az az érzése, hogy kevésbé fontos és az egyszerűsítését javasolná a tananyagfejlesztőknek?	120
E14. Ajánlaná-e más iskolákban is a munkavállalói ismeretek bevezetését és miért?	122
E15. Nemed	124
E16. Életkorod.....	125
E17. Kérjük ird le, mely három témakörrel érzed azt, hogy a leginkább hasznos lesz majd számodra a munkavállalói ismeretek órán elhangzottak közül. Kérjük, hogy pár szóban indokold is a választodat.	127
E18. Milyen szakon tanulsz?	131
E19. Ha lenne három kívánságod, mi az amit kívánnál?	133

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

E.1. Véleményed szerint a munkavállalói ismeretek című tananyag összességében mennyire lesz számodra hasznos a jövőben, amikor kilépsz a munkaerőpiacra?

106

Válaszok	db	%
10 teljes mértékben hasznos	18	18%
9	14	14%
8	20	20%
7	16	16%
6	12	12%
5	10	10%
4	3	3%
3	5	5%
2	1	1%
1 egyáltalán nem hasznos	1	1%

100 kitöltőtől összesen **100** válasz

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

E.2. Az alábbi ismeretek közül melyekről hallottál a munkavállalói ismeretek órán? Kérlek, jelöld meg azokat a témaköröket, melyekről szó esett!

107

Válaszok	db	%
A munkavégzésre irányuló jogviszonyok rendszere	75	75%
A munkajog jogforrási hierarchiája	47	47%
A színlelt szerződések problematikája	33	33%
Egyenlő bánásmód	46	46%
Karriertervezés - életcélok	31	31%
Álláskeresési technikák	39	39%
Álláspályázat összeállítása	37	37%
Konfliktuskezelési technikák	24	24%
Jognyilatkozatok a munkajogban és az érvénytelenség	43	43%
A munkaviszony létesítése	64	64%
A munkaviszony létesítése	65	65%
A munkaviszony módosulása, a munkaszerződés módosítása	50	50%
Élethosszi tanulás / lifelong learning	13	13%
Pályázati alapismeretek	24	24%

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

Szakszervezetek	26	26%
Kamarák	19	19%
A munkaviszony megszűnése és megszüntetése .	62	62%
A munkaidő szabályai – különös tekintettel az agráriumra	40	40%
A pihenőidő	54	54%
A munka díjazása .	64	64%
A munkavállaló kártérítési felelőssége	53	53%
A munkáltató kártérítési felelőssége	47	47%
Atipikus munkaviszonyok	23	23%
Munkaügyi jogviták és érdekviták	33	33%

108

100 kitöltőtől összesen **1012** válasz

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

E.3. Mely ismeretek azok, melyekről nem hallottál a munkavállalói ismeretek órán és fontosnak tartottad volna, hogy szó legyen róla? Kérlek, sorold fel azokat a témaköröket, melyekről nem esett szó és hasznosnak tartottad volna!

109

Válaszok	db	%
	84	91.3%

92 kitöltőtől összesen **84** válasz

"Egyéb" válaszok (45):

- Pályaválasztás, karriertervezés
- szabadságplás
- Nem volt ilyen témakör
- Jogi elmélet
- Jogi elmélet
- Egyéni vállalkozás vs. alkalmazott
- Egyéni vállalkozás
- Egyéni vállalkozás vs alkalmazott
- Egyéni vállalkozás
- Egyéni vállalkozás
- Vállalkozás / alkalmazott kilét
- Szabadság
- Nincs

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

- szabadság
- Bérezés, juttatások
- Nem tudom
- A nyugdíj kezdése
- Vállalkozás alapítás
- .
- Vállalkozás létrehozása
- Minden rendben volt.
- Elégedett vagyok mimdennel.
- Adózás és ügyvezetés
- Karrier, munka keresés
- álláskeresés

További 20 válasz megtekintéséhez válassza az: "Excel CSV teljes" exportálási típust.

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

E.4. Összességében mennyire voltál elégedett a hallott ismeretekkel, amiket az előző kérdés során bejelöltél? Kérjük, értékeld 1-től 10-ig, ahol az 1-es azt jelenti, hogy egyáltalán nem elégedett, a 10-es azt, hogy teljes mértékben elégedett.

111

Válaszok	db	%
10 teljes mértékben elégedett	25	25%
9	14	14%
8	18	18%
7	13	13%
6	13	13%
5	6	6%
4	6	6%
3	2	2%
2	1	1%
1 egyáltalán nem elégedett	2	2%

100 kitöltőtől összesen **100** válasz

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

E.5. Az alábbi oktatási formák közül milyen formákban került sor a munkavállalói ismeretek oktatására? Kérjük, válassz a következők közül. Több válasz lehetséges!

112

Válaszok	db	%
Egyedi, személyre szabott interaktív módon, tréning módszereket alkalmazva iskolai tanóra keretében.	13	13.5%
Kiscsoportos oktatás keretében, tanórán kívül, szakkör jelleggel.	36	37.5%
Digitális formában, online módon.	6	6.3%
Hagyományos oktatási módszerrel tanóra keretében.	62	64.6%

96 kitöltőtől összesen 117 válasz

"Egyéb" válaszok (4):

- nagycsoportos oktatás
- nagycsoportos módon
- nagycsoportos oktatás
- Tanóra keretében, illetve egy délutáni foglalkozás keretében

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

E.6. Mennyire foglalkoztatnak a munkavilágával kapcsolatos kérdések, a munkakereséssel és a jövőbeni foglalkoztatással kapcsolatos gondolatok? Most állításokat fogsz olvasni, kérem, válaszolj ki közülük a legjellemzőbbet!

113

Válaszok	db	%
Mindig gondolok rá, mi vár rám a munka világában az iskola elvégzése után.	19	19%
Rendszeresen gondolok arra, mi vár rám a munka világában az iskola elvégzése után.	43	43%
Az esetek nagyjából felében gondolok rá.	22	22%
Ritkán gondolok az iskola elvégzését követő időszakra.	13	13%
Soha nem gondolok rá, mi vár rám a munka világában az iskola elvégzés után egyelőre nem érdekel, majd lesz valahogy.	3	3%

100 kitöltőtől összesen **100** válasz

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

E.7.A munkavilágával kapcsolatban felmerülő kérdések tisztázására milyen módon kapsz általában választ? Van lehetőséged kérdezni? Most állításokat fogsz olvasni, kérem, válaszd ki közülük a legjellemzőbbet!

114

Válaszok	db	%
Igen, van lehetőségem kérdezni, és a kérdéseimre választ kapom otthon.	66	67.3%
Igen, van lehetőségem kérdezni, de a kérdéseimre a legtöbb esetben nem kapok választ otthon.	21	21.4%
Nincs lehetőségem a kérdezni otthon, nem beszélgetünk ilyen témákról.	6	6.1%
Nincsenek a munkavilágával kapcsolatos kérdéseim.	5	5.1%
Nem tudom kihez forduljak otthon a munkavilágával kapcsolatos kérdésekkel.	0	0%

98 kitöltőtől összesen 98 válasz

"Egyéb" válaszok (2):

- nincs
-

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

E.8. A munkavilágával kapcsolatban felmerülő kérdéseim tisztázására lehetőségem volt a munkavállalói ismeretek órán. Most állításokat fogsz olvasni, kérem, válaszd ki közülük a legjellemzőbbet!

115

Válaszok	db	%
Igen, volt lehetőségem kérdezni, és a kérdéseimre választ kapom az iskolában az oktatóimtól a munkavállalói ismeretek óra keretében.	69	69%
Igen, volt lehetőségem kérdezni, és a kérdéseimre választ kapom az iskolában az oktatómtól a munkavállalói ismeretek óra keretén kívül.	20	20%
Igen, volt lehetőségem kérdezni, de a kérdéseimre általában nem kaptam választ	7	7%
Nem volt lehetőségem kérdezni az engem foglalkoztató kérdésekről a munkavállalói ismeretek óra keretében.	2	2%
Nincsenek a munkavilágával kapcsolatos kérdéseim.	2	2%

100 kitöltőtől összesen **100** válasz

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

E.9. Osztálytársaiddal, barátaiddal szoktatok beszélgetni a munkavilágával kapcsolatban felmerülő kérdésekről, pl. milyen lesz munkát keresni, milyen lesz dolgozni, stb.?

116

Válaszok	db	%
Igen	68	68%
Nem	32	32%

100 kitöltőtől összesen **100** válasz

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

E10. Ha igen milyen gyakran kerül elő a téma a beszélgetések során?

Válaszok	db	%
10 nagyon gyakran	6	8.8%
9	5	7.4%
8	9	13.2%
7	4	5.9%
6	18	26.5%
5	14	20.6%
4	3	4.4%
3	6	8.8%
2	2	2.9%
1 nagyon ritkán	1	1.5%

117

68 kitöltőtől összesen 68 válasz

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

E11. A munkavállalói ismeretek tananyag oktatási módszerét mennyire tartottad hatékonynak?

Válaszok	db	%
Nagyon hatékony volt, segítette a tananyag feldolgozását.	28	28%
Hatékony volt, segítette a tananyag feldolgozását..	59	59%
Nem igazán volt hatékony, nem segítette a tananyag feldolgozását.	12	12%
Egyáltalán nem volt hatékony, nem segítette a tananyag feldolgozását.	1	1%

118

100 kitöltőtől összesen 100 válasz

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

E12. Mennyire volt jellemző, hogy a munkavállalói ismeretek órán szerzett ismereteket megosztotta otthon a családjával vagy barátaival.

119

Válaszok	db	%
10 nagyon jellemző	9	9%
9	6	6%
8	14	14%
7	10	10%
6	5	5%
5	22	22%
4	9	9%
3	11	11%
2	2	2%
1 egyáltalán nem jellemző	12	12%

100 kitöltőtől összesen 100 válasz

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

E13. Mely tananyagrészeknél volt az az érzése, hogy kevésbé fontos és az egyszerűsítését javasolná a tananyagfejlesztőknek?

120

jogi szakkifejezések könnyebben érthetővé tétele

A túlságosan szakmai megfogalmazást a jognál.

a joggal kapcsolatos fogalmak szakjogi megfogalmazásának egyszerűsítése

Kevesebb szakkifejezés használata általánosságban.

Nem gyakorlatias, elméleti részek

.

Elméleti részek

Sok jogi szöveg

Jogi alapfogalmak

munkajog

szerintem jól volt megfogalmazva minden

mindegyik tökéletes volt

.

A jogi elmélet

Nem volt ilyen témakör. Mind hasznosnak bizonyult

A munka jogi szabályozása

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

Jogi szaknyelv
Jók
Jog
Jogi szaknyelv
Jogi szaknyelv
A jogi szaknyelvi.
Nem volt
A jogelméleti kérdések
Jogelmélet

121

További 75 válasz megtekintéséhez válassza az: "Excel CSV teljes" exportálási típust.

100 kitöltőtől összesen **100** válasz

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

E14. Ajánlaná-e más iskolákban is a munkavállalói ismeretek bevezetését és miért?

Válaszok	db	%
Igen	91	91%
Nem	14	14%

122

hasznos, felkészítő jellegű

Szerintem nagyon hasznos hogy úgy hagyhatják el a diákok az iskolát, hogy már alapismeretekkel rendelkeznek a munka világról.

Mert hasznos

Hasznos ismeretekkel bővíthető a tudás

Igen

Igen

Igen

Igen

Hasznos információkkal szolgál

igen

mert hasznos lesz az életünk hátralévő részében

mindenkinek tudnia kell ezt az egészet, nagyon de nagyon fontos

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

Hasznos
Mert hasznos.
Mert hasznos az iskolán túli élethez
Igen
Érdekes volt
Csak
Igen
Mert felkészít a munka világába
Mert hasznos
Mert segít kicsit belelátni a nagyvilág dolgaiba
Jobb tudni mit várnának iskola után mint azokat a felesleges dolgokat amiket soha nem fogunk használni az életben.
Szükséges, hasznos
Mert hasznos volt

123

További 75 válasz megtekintéséhez válassza az: "Excel CSV teljes" exportálási típust.

100 kitöltőtől összesen 105 válasz

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

E15. Nemed

Válaszok	db	%
Férfi	76	76%
Nő	24	24%

124

100 kitöltőtől összesen 100 válasz

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

E16. Életkorod

18
18
18
18
18
19
19
18
18
18
18
19
18
19
20
19
19

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

19
19
19
19
19
19
19
18
18

126

További 75 válasz megtekintéséhez válassza az: "Excel CSV teljes" exportálási típust.

100 kitöltőtől összesen **100** válasz

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

E17. Kérjük ird le, mely három témakörrel érzed azt, hogy a leginkább hasznos lesz majd számodra a munkavállalói ismeretek órán elhangzottak közül. Kérjük, hogy pár szóban indokold is a választod.

127

Válaszok	db	%
Első legfontosabb témakör:	99	99%
Miért fontos:	77	77%
Második legfontosabb témakör:	82	82%
Miért fontos:	66	66%
Harmadik legfontosabb témakör:	73	73%
Miért fontos:	60	60%

százalék	szabadság kérdése				
Munkára való jelentkezés	Mert tudjuk hogyan kell eljárunk ha sor kerül rá.	Szerződés-kötés	Tisztában leszünk a feltételekkel és hogy mit kell tennünk majd.	Felmondással kapcsolatos témakör	Ismeretet szereztünk az ezzel kapcsolatos információkról.
százalék	Mert	felmondás	Azért fontos, hogy milyen jogszabályok vonatkoznak a felmondásra.	próbaidő	Azért fontos, mert jó tudni hogy meddig vagyunk próbaidőn.

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

Szerződéskötés	A munkával kapcsolatban fontos a szerződés tartalma	Diákmunka	Mivel a diákmunkára nem minden esetben ugyanazok vonatkoznak.	Munkaközbeni szünet	Nem minden esetben kaptam meg a kötelező szünetet a korábbi munkavégzéseim során
Alapbér-munkabér	Szerződéskötés	Felmondás			
Szerződés megkötése	Hogy tudjam, mit kell beleírni	Szabadság	Mennyi jár		
Anyagiak		Szabadság	Próbaidő		
Munkaszerződés megkötése	Bér	Felmondás			
szerződéskötés	tisztában legyek a jogaimmal	interjú	megfelelően feltudjak készülni	bérezés	megfelelő bérezést kapjak
munkaszerződés	szabadság	felmondás			
szabadságolás	mert fontos	munkajog	miket tehetek dolgozás közben	felvételi	hogyan kell előadni magam
összes	fontos	összes	fontos	összes	fontos
Jogok	Szerződés	.			
Munkabér	Mert nem mindegy hogy milyen bérezést kapsz	Munkáltatói jog	Mert így tisztában vagyok a másik oldallal is	Munkavállaló jog	Mert
Munkavállalói jogkörök	Hogy nem verjenek át				

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

Állásinterjú	Mert ez a legéletszerűbb	Jogok és kötelezettségek	Jó tudni, hogy mi kötelező és mi jár	Munkaszerződés	
Bérezés	Munkabér	Alapber képzés	Próbaidő		
Összes
Munkaszerződés megkötése	Meg tudják kötni egy szerződést	Bérezés	Tisztába legyek a bérezéssel	Próbaidő	.
Munkavállalói jog	Szerződés megkötése	Bérezés	Ne verjenek át	Próbaidő	Bármelyik fél azzonnal felmondhatja a munka megszűnését
Munkavállalói jog		Bérezés	Megélhetés	Próbaidő	
Munka szerződés megkötése	Mert átlátom mit tartalmazhat	Bérezés	Mert tisztában legyek a nettó és bruttó fizetésben	Próbaidő	Így meg tudtam mi a különbség a próbaidő és a rendes munka idő között.
.
A munkaviszony létesítése	Ez a kezdet	A munkaviszony megszűnése és megszüntetése	Ez a vége	A munka díjazása	Pénzből élünk
Munkaviszony létesítése	Segítséget nyújt az élethez	A munkaviszony megszűnése és megszüntetése	Megtanultam hogy mit tehetek meg és mit nem	Munkajogi alapelvek	Mert jobban beleláttam a jogba

További 75 válasz megtekintéséhez válassza az: "Excel CSV teljes" exportálási típust.

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

100 kitöltőtől összesen **457** válasz

130

"Egyéb" válaszok (8):

- .
- I
- xd
- G
- .
- .
- Nincs
- Pihenőidő

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

E18. Milyen szakon tanulsz?

környezetvédelmi technikus
környezetvédelmi technikus
Környezetvédelmi szakon tanulok.
Környezetvédelmi
Erdész technikus
Erdészeti
Erdészeti technikus
Erdész
környezetvédelmi
Környezetvédelmi-technikus
környezetvédelem
környezetvédelmi technikus
Faipari technikum
Faipari technikus
Faipar
Faipari technikus
Faipari technikus

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyagkidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

Faipar
Faipar
Faipari technikus
Faipari technikus
Faipari technikus
Faipar
Parképítő
Kertépítő és fenntartó technikus

132

További 75 válasz megtekintéséhez válassza az: "Excel CSV teljes" exportálási típust.

100 kitöltőtől összesen **100** válasz

E19. Ha lenne három kívánságod, mi az amit kívánnál?

Válaszok	db	%
1. kívánság	100	100%
2. kívánság	100	100%
3. kívánság	100	100%

olyan jövőkép amit elképzeltem magamnak	egészség minden szerettemnek	munkahely ahol jól érzem magam és megbecsülnek
biztos háttér biztosítása magamnak az ismeretekben	olyan körülmények amik nem nehezítik meg a mindennapokat	alvás
olyan jövőkép amit elképzeltem magamnak	olyan körülmények amik nem nehezítik meg a mindennapokat	munkahely ahol jól érzem magam és megbecsülnek
olyan jövőkép amit elképzeltem magamnak	Jó munkahely	alvás
.	.	.
Munkát	Pénzt	Családot
Munkát	Családot	Anyagiakat
Család	Pénz	Sportkocsi
olyan jövőkép amit elképzeltem magamnak	egészség minden szerettemnek	boldogság

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyag kidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

olyan jövőkép amit elképzéltem magamnak	Jó munkahely	munkahely ahol jól érzem magam és megbecsülnek
nyugalom	egészség	munkahely ahol jól érzem magam és megbecsülnek
hogyan hazamehessek	világbéke peace	happy
.	.	.
Világbéke	Gondtalan élet	Végtelen kívánság
Egy telket	Gyors kocsikat	Világot látni
Boldogság	Egészség	Pénzügyi stabilitás
Pénzügyi függetlenség	Egészség	Sok szabadidő
Egészség	Csalad	Puszi
Egészség	Sportkarrier	Stabil anyagi háttér
Egészség	Boldogság	Anyagi háttér
Egészség	Anyagi háttér	Boldogság
Egészség	Vidámság	Anyagi biztonság
Nem kívánok	Mert az sóvárgáshoz vezet	Sóvárogni kín
Bort	Búzát	Békességet
Nyugalom	Ne legyen covid	Békesség

További 75 válasz megtekintéséhez válassza az: "Excel CSV teljes" exportálási típust.

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 *„Munkavállalói ismeretek tananyag kidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”*

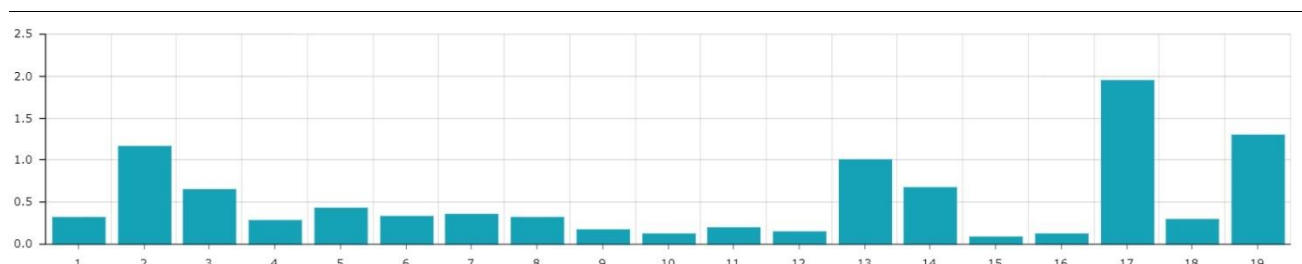
135

100 kitöltőtől összesen 300 válasz

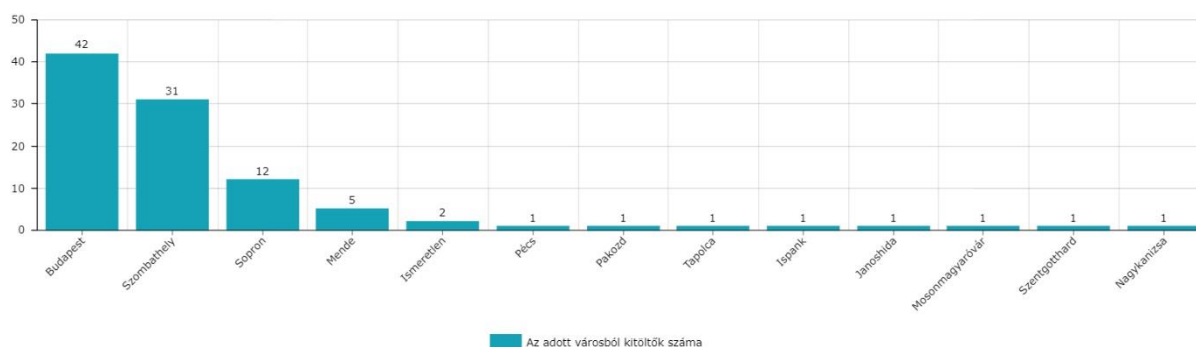
A kérdőív kitöltésével kapcsolatos statisztikai adatok

Felület	Fő
android.gm	1
facebook.com	6
google.com	10
Közvetlen	32
online-kerdoiv.com	51

Kérdéseknél eltöltött átlagos idők

Városok

GINOP-5.3.5-18-2018-00063 „Munkavállalói ismeretek tananyag kidolgozása és oktatása a munkaerőpiacra belépő fiatalok részére az agrárszakoktatásban”

Kitöltések száma napi bontásban

